

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažljova ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65,
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Delavska zbornica mora v nacionalne roke

Delavci in nameščenci! Izvojujte s složnim nastopom tudi v Delavski zbornici zmago nacionalne misli in odstranite iz nje vse zdražbarje in izkoriščevalce

Delavci in nameščenci! Danes in jutri volite novo Delavsko zbornico. Danes in jutri odločate, kakšni ljudje bodo zastopali vaše koristi v našem gospodarskem in socialnem življenju, ali nacionalno misleči ljudje, ali pa internacionalni črni in rdeči, ki jim gre povsod le za politiko, tudi pri Delavski zbornici.

Vabijo vas v svoje vrste z različnimi obljubami in raznimi lažmi, nihče izmed teh internacionalcev pa ne more povedati, kaj je že storil za naše delavce in nameščence, da bi imeli večji kos vsakdanjega kruha. Vsa socialna zakonodaja, kolikor je imamo v Jugoslaviji, temelji še vedno na zakonu o zaščiti delavstva, ki je bil v glavnem delo pokojnega dr. Gregorja Žerjave, enega največjih jugoslovenskih nacionalistov, do čim vemo o raznih krščanskih socialcih, klerikalcih, socialistih in marksistih samo to, da so se znali pač vrniti v delavske ustanove, da pa so imeli za delavstvo samo lepe besede in prazne roke.

Kaj naj pričakujemo od tako zvanih krščanskih socialcev, klerikalcev in punktašev, ki so dobri napram delavcu samo takrat, kadar ga potrebujejo, kadar pa bi bilo delavcu treba kaj dati, ga pa tolažijo s plačilom na onem svetu? Kaj lahko pričakujemo delavstvo od rdečih marksistov? Če bi bili naši rdeči na svojem mestu, če bi jim res kaj bilo za delavske interese, bi bolje gospodarili z delavskimi prihranki, ki so bili zbrani v delavskih gospodarskih in socialnih

ustanovah, v gospodarskih in konzumnih zadrugah, ki pa so jih skoro vse privleli do propada.

Na te ljudi se ne moremo zanesiti, tem ljudem ne more delavstvo več verjeti, ker so ga že prevečkrat razočarali. Delavstvo potrebuje tako zastopstvo v svoji stanovski korporaciji, ki bo znalo v skladu s splošno narodno in državno politiko skrbeti za izboljšanje gospodarskega in socialnega položaja delovnih slojev, ki bodo znali pošteno upravljati delavske denarje in ki bodo vedeli, da se slovensko delavstvo ne sme postaviti v nasprotje z ostalim slovenskim in jugoslovenskim delovnim ljudstvom, predvsem s kmetstvom, ki predstavlja večino našega naroda in ki se je tako pri skupščinskih kakor pri občinskih volitvah izreklo za nacionalno jugoslovensko idejo, za skupno delo za koristi vseh, tudi najmanjših, in ne le posameznikov, po načelu, da je vsako pošteno delo vredno poštenega plačila.

Mi potrebujemo delavsko zbornico, ki bo čim enotnejša, ki bo skrbela predvsem za interese delavcev in nameščencev in kjer se ne bodo bili politični boji za punktaške ali druge slične cilje. Zato volite vsi delavci in nameščenci, ki hočete pričakati boljšo bodočnost zase in za svoje otroke, v Delavsko zbornico zastopnike nacionalnih delavcev in nameščencev, oddajte danes in jutri na voliščih celo modro (plavo) glasovnico, bele, zelene in rdeče pa raztrgajte!

za X. volišče v Vajeniškem domu (Sv. Petra vojašnica) Lipičeva ul. 2, tel. 35-23; za XI. volišče pri g. Chlafru, Tyrševa 67, odn. Vodovodna 1, tel. 27-85;

za XII. volišče v gostilni Grčar, Gasliška cesta 15; za XII. volišče v gostilni Kramar, Dolenska cesta; za XIV. volišče v gostilni »Sokolskega doma« na Viču; za XVI. volišče v gostilni Grčar, Gasliška cesta 15.

Vse volilne pisarne bodo poslovale še od 8. ure zjutraj.

Delavci in nameščenci! Dovolj dolgo so vas že sleparili črni in rdeči internacionalci s praznimi obljubami, danes gre predvsem za usakdanji kruh, ki ga boste priborili le složni in z ostalim slovenskim in jugoslovenskim delovnim ljudstvom! Zato volite v Delavsko zbornico ljudi, ki nočejo eksperimentirati z delavskimi koristmi, in oddajte na voliščih modre (plave) glasovnice cele, dočim belo in rdečo raztrgajte!

Pozor pred teroristi!

Marksisti postajajo besni. Zavedajo se propasti pri volitvah in so zbesnili. V tovarnah odkrito žugajo našim volilem in jim pretijo z odpusti in s krvjo, če ne bodo volili rdeče. Žugajo, da ne bo smel priti v ponedeljek nihče na delo, ki ni volil rdeče. Nujno opozarjamo oblast na te zbesnele elemente, opozarjamo pa tudi vodstva podjetij, da bomo strogo pazili, če bi se zgodila delavcu, ki je volil nacionalno, kaka krivica. V Mostah imamo dve taki tovarni, v katerih razsajajo zbesneli elementi. Resno svarimo marksistične voditelje teh tovarn. Vračali bomo milo za drago. Volilec naj nam takoj javi vsak akt nasilja na tajništvo NSZ ali na telefone 20-77 in 23-50.

Delavci! Ne nasedajte lažem internacionalnih rdečkarjev! Kakšna je njihova moč, so pokazali že v Nemčiji, Italiji in v Avstriji, kjer so stisnili glavo in rep med noge, ko so jih nacionalisti pogledali po strani. Ali naj samo slovenski delavec še naseda internacionalnim gobezdačem v prid tujim interesom. Slovenski delavec naj bo sam sebi najbližji! Zato naj voli v Delavsko zbornico ljudi, ki hočejo skrbeti predvsem za domačega človeka. Zato bo oddal na volišču modro glasovnico, belo in rdečo pa raztrgal!

Ne nasedajte lažem!

Danes in jutri bodo nasprotniki po njihovi stari navadi raztrojili med volilci lažnjive vesti. Nekaj takih vesti so že zagnali v svet, za zadnji dan pa pripravljene nove. Naši volilci naj ne nasedajo takim lažem in jih zavračajo!

Red v Delavsko zbornico

Vzleke naročila ministra za socialno politiko, da se aktivno uradništvo Delavskih zbornic nima vmešavati v volilno borbo, so trije nameščenci ljubljanske zbornice krili neutralnost in se sponabili ter dali v službo gotovi skupini. Uradnik g. Joža Golmajer in sluga Simončič sta se sponabili tako daleč, da sta hotela izzvati ne-rede na sestanku volilcev nacionalne liste.

Ta dva gospoda bo treba poučiti, da so nastavljeni vsega delavstva, ne pa marksistične grupe. Red je treba napraviti v Delavski zbornici in izgnati iz nje pogubno partizanstvo. Uradniki, ki se ne znajo brzdati, ne spadajo v tako važno institucijo. Volite val plavo, da napravi mo tudi v tem pogledu red.

Kandidatna lista brez kandidatov

Natakarji volijo plavo!

Z marksistične liste uhajajo kandidati. Dva kandidata sta že preklecala kandidature in sicer sta oba iz vrst natakarjev, tako, da so natakarji ostali brez svojega

kandidata na marksistični listi. Zato so val natakarji v Ljubljani, ki so bili zbrani v velikem številu na svojem zborovanju, sklenili, da glasujejo vsi natakarji, natakarice in drugo gostilničarsko in kavarniško osebje listo nacionalnega delavstva, ki ima plavo glasovnico, ker je to edina lista, ki ima natakarja na sigurnem mestu. Kandidira znani plačilni natakar g. Tone Korene iz Kavarne »Zvezda«. Ljubljanski tovariši prosimo tudi vse natakarje v ostalih krajih, da volijo s plavo glasovnico, ker le na ta način volijo svojega kandidata. Marksisti se pred volitvami izgubili oba kandidata, katera so si izposodili iz nacionalnih vrst. Volite plavo!

Plava je ta prava!

Kdor hoče pošteno gospodarstvo v Delavski zbornici, ta bo volil nacionalno listo!

Finančni bojkot Nemčije

Anglija in Amerika sta začeli omejevati kredite za Nemčijo, ker ne verujeta Hitlerjevimi miroljubnim besedam

Krakovo, 21. oktobra. Ilustrovani Kurier Codzienny je objavil značilen članek svojega londonskega sodelavca, ki poroča, da je zavladalo v angleški in ameriški javnosti veliko nezadovoljenje proti Nemčiji. Nemčija se je umaknila s konference edinole zaradi tega, da se končno docela oborožila. Morda se bodo v Parizu našli nekateri navadni ljudje, ki bodo verjeli Hitlerjevimi obetom, toda v Londonu ne marajo več nikakih obljub. Anglija se baš pripravlja, da spremeni svojo doseda-

njo zunanjo politiko. Angleški narod je svoje nazore o nemški obnovi že docela preorjental. Po člankarjevem mnenju je pričakovati, da bodo zapadne velešile v kratkem sprožile akcijo, da se Nemčija popolnoma blokira. Prvi znaki te blokade so se že pokazali. V londonskem Cityju, ki je zopet postal finančni center sveta, so že do skrajnosti reducirali kredite za Nemčijo. Tej akciji se bo iz docela interesnih razlogov priključila tudi Amerika.

Prekinitev odnošajev med ČSR in Vatikanom

Papeški nuncij bo že prihodnji teden zapustil Prago — Nova afera vatikanskega poslanika

Praga, 21. oktobra. Listi poročajo, da so nastali odnošaji med češkoslovaško in vatičanskim odnošajem. Papeški nuncij Ciriacija tako napeti, da bo prišlo najbrže v kratkem do popolne prekinitve. V Prago je že prispel msgr. Parnico, ki bo po odhodu vatikanskega poslanika vodil povelje, ki pa bodo omejeni zgolj na čuvanje arhiva. V uradnih krogih službeno o tem še niso obveščeni vendar pa se dozdeva, da bo Vatikan objavil prekinitev odnošajev še le po odhodu nuncija Ciriacija, kar se bo zgodilo v teku prihodnjega tedna. Nuncij Ciriaci je baš te dni izjavil novo afero. Izjavil je namreč novinarjem, da je zelo zadovoljen, da mo-

re zapustiti Prago in da mu ne bo treba prisostvovati proslavi narodnega osvobodjenja. S tem je hotel indirektno podpreti separatistično agitacijo slovaških klerikalcev, katerim je tudi ob priliki njihove demonstracije pri velikih narodnih svečanostih v Nitri izrazil svojo zahvalo. Po zaslugi nuncija Ciriacija je zavzela katoliška cerkev na češkoslovaškem stališče, ki bo cerkvi več škodovalo kakor koristilo. Kar se tiče prekinitve diplomatskih odnošajev, izjavljajo v političnih krogih, da se zaradi tega nihče ne razburja, nasprotno, s tem bodo tudi državne oblasti rešene vsake obzirnosti napram hujšakem iz cerkvenih krogov.

Gömbös v Ankari

Ankara, 21. oktobra. Madžarski ministri predsednik Gömbös in zunanji ministri Kanya sta davi ob 9.40 prispela v Ankaro. Na postaji so ju sprejeli predsednik turške republike Kemal paša, zunanji minister Tefvik Ruđiž bej in še nekateri drugi višji uradniki turškega zunanjega ministrstva. Opoldne sta se madžarska ministra sestala z ministrskim predsednikom Izmet pašo in zunanjim ministrom Tefvik Ruđiž bejem. Razgovor je trajal pol ure. Popoldne je Gömbös in Kanwjo sprejel predsednik Mustafa Kemal paša.

Titulescu v Atenah

Atene, 21. oktobra. Rumunski zunanji minister Titulescu je večerj prispel v Atene. Posetil je ministrskega predsednika Tsaldarisa in zunanjega ministra Maksimosa. Titulescu in Maksimos sta se dalj časa razgovarjala o vseh vprašanjih, ki se tičejo Balkana. Novinarjem je izjavil Titulescu glede pakta o nenapadanju med Rumunijo in Turčijo, da pomeni ta pogodba novo jamstvo za mir na Balkanu in da zaradi tega zblizuje tudi Rumunijo in Grčijo.

Potniški parnik se je potopil

Tokio, 21. oktobra. Japonski parnik »Jošimamaru« se je potopil. Po dosedanjih vesteh je utonilo 60 potnikov. 50 potnikov in del posadke je bilo rešenih. Do katastrofe je prišlo zaradi požara v strojnišnici, ki ga niso mogli pogasiti.

Madžari o Beneševem posetu na Dunaju

Budimpešta, 21. oktobra. »Pester Lloyd« se ponovno bavi s sestankom avstrijskega kancelarja dr. Dollfusa in češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša. List pravi, da bodo rezultati tega sestanka v veliki meri koristili trgovinskemu prometu med Avstrijo in Češkoslovaško, pa tudi bodočemu gospodarskemu sodelovanju vseh ostalih podunavskih držav. Tudi politični rezultati tega sestanka za Podunavje ne bodo ostali brez efekta.

Uradno obvestilo o izstopu Nemčije iz Društva narodov

Zeneva, 21. oktobra. A.A. Nemški konzul je prejel uradno obvestilo o izstopu Nemčije iz Društva narodov. Danes ga bo izročil tajništvu Društva narodov.

Vedno večji razkol med Rusijo in Nemčijo

Moskva, 21. oktobra. Po izgonu nemških novinarjev iz Rusije so sedaj ruske oblasti prepovedale še vsem drugim inozemskim novinarjem, da bi pošiljali nemškim listom neposredno kakršnekoli informacije ali članke. Nemški tisk bo moral odsej prevzemati vse svoje gradivo o Rusiji od drugih evropskih agencur.

INOZEMSKE BORZE.

Curt: Pariz 20.1975, London 16.72, Newyork 368, Bruselj 71.90, Milan 27.18, Madrid 43.15, Amsterdam 208.15, Berlin 198.20, Dunaj 57.30, Praga 15.3250

Volitve se začno na vseh voliščih v nedeljo ob 9. dopoldne. Pojdite vsi volit čim prej!

Kdo voli

Vzlic vsem navodilom, še ne vedo vsi, kdo voli v Delavsko zbornico. Zato ponovno opozarjamo volilce, da voli v Delavsko zbornico vsakdo, ki je bil 16. avgusta zavarovan pri kakih bolniških blagajni. Volijo vse brez izjeme: delavci in delavke, natakarji, natakarice, pisarniško osebje, trževsko osebje, gospodinjinske pomočnice, kuharice, kuharji, strežniško osebje, sobarice, služkinje, z eno besedo vsi oni, ki so bili na dan 16. avgusta bolniško zavarovani. Opozorite drug drugega, da bodo vsi volilci obveščeni. Vsi volilci pa volite s plavo glasovnico. To pustite celo, ostale glasovnice pa pri volitvi pretrgajte na dvoje.

Kje volim

Volilke in volilci po deželi volijo na sedežu svojega blagajniškega zdravniškega; vsi večji kraji imajo svoja volišča, Ljubljana, Maribor, Trbovlje, Kranj in drugi centri celo po več. Volišča so po vseh teh krajih objavljena z lepaki, ljubljanska je objavljena tudi včerajšnji »Slovenski Narod«. Važno je to, da za to, kje kdo voli, ni merodajno volilčovo stanovanje, marveč sedež firme, podjetja ali sploh službodajalca. Volilec torej ne voli v okrožju, kjer stanuje, marveč v onem volilnem okrožju, v katerem je zaposlen.

Volilce in volilke iz Šiške pri Ljubljani opozarjamo pri tej priliki, da 16. volišče ni na osnovni šoli v Zgornji Šiški, kakor je bilo objavljeno, marveč na dekliški osnovni šoli v Spodnji Šiški.

Kako glasujem

Ko pride volilec ali volilka na volišče, pove komisiji svoje ime. Za vsak slučaj naj vzame s seboj kako legitimacijo (krstni list, domovnico, davčno kajžico, društveno izkaznico ali kako podobno listino), da se lahko izkaže, kdo je. Nato dobi od predsednika volilne komisije kuverto in tri listke (glasovnice). Z njim odide v zato določeni zaprti prostor, kjer belo in rdečo

glasovno o pretrga na dvoje, modro (plavo) glasovnico pa pusti celo. Vse tri glasovnice (celo plavo ter raztrgano rdečo in belo) da v kuverto in jo zalepi. Potem se vrne k volilni komisiji in izroči predsedniku kuverto z glasovnicami.

Nameščenci volijo na enak način, samo s to izjemo, da dobe od predsednika štiri glasovnice, poleg prejšnjih še zeleno. Tudi nameščenec pusti plavo glasovnico celo, tri (zeleno, belo, rdečo) pa pretrga.

Gospodinje!

Omogočite svojim pomočnicam (kuharicam, služkinjam itd.), da bodo v nedeljo volile in jim povejte: Plava je ta prava!

Nacionalnemu delavstvu in nameščenstvu v vednost!

Volilec za nacionalni listi delavstva in nameščenstva bodo v nedeljo v Ljubljani na razpolago naslednje volilne pisarne: za I. volišče v gostilni »Kafkova«, Florjanska ulica št. 4, telefon št. 26-25; za II. volišče v gostilni »Činkova«, Kopitarjeva ulica, telef. št. 33-47; za III. volišče v Mestni zastavljalnici, Poljanska cesta, telef. št. 29-14; za IV. volišče v gostilni pri »Panju«, Vegova ulica; za V. volišče v Vajeniškem domu (Sv. Petra vojašnica), Lipičeva ul. 2, tel. 35-23; za VI. volišče v tajništvu Narodne strokovne zveze, Miklošičeva cesta, tel. 20-70; za VII. volišče na Liceju za Bleivalecovi cest, tel. 23-48; za VIII. volišče v Aškerčevi kleti, Aškerčeva ulica; za IX. volišče v Vajeniškem domu (Sv. Petra vojašnica), Lipičeva ulica 2, telefon 35-23;

Delavke in nameščence! Vse, ki ste zavarovane pri bolniških blagajnah, imate volilno pravico in volite v Delavsko zbornico. Ne ostanite za svojimi tovariši, pojdite na volišče in volite ljudi, ki čutijo in mislijo s slovenskim delovnim ljudstvom. Oddajte modro glasovnico celo, belo in rdečo pa raztrgajte. Ta plava je prava!

Tujski promet v Sloveniji

Lani do konca septembra je posetilo Slovenijo 101.940 tujcev, letos pa 105.982

Ljubljana, 21. oktobra. Dravska banovina je za velik razmah tujkega prometa izredno prikladna. Malo je krajev, ki bi bili glede naravnih krasot enakim našim. Imamo pa še nekaj, s čimer se drugi ne morejo pohvaliti: življenjski pogoji so pri nas znatno ugodnejši. Letovišar radi prihaja tja, kjer najde razvedrilo in gotovo poročilo udobnosti, ki pa je ne sme predrago plačati. Gorenjska je menda poklicana, da postane jugoslovenska Svica. Gorenjci se pa tudi dobro zavedajo, da je treba tujcu nekaj nuditi. Zasnovali so veliko pomembno akcijo, ki naj spremeni vse, za tujski promet prikladne kraje, od Kranjske gori, v letovišča. Povsod graje moderna kopališča, nove hotele in razširjajo stare, v naruri je pa tudi posebna tujekoprometna železnica, ki naj zveže vsa gorenjska letovišča. Naši letoviščarski kraji hočejo omogočiti letovanje tudi za mal denar in so zato znižali cene. Uspehi se že kažejo. Vzgled Gorenjcev je vzdrnil tudi druge kraje, o tem pričajo številni propagandni izleti v Belo Krajino, dolino gradov na Dolenjskem in v Slovenske gorice. Povsod vidijo v tujkem prometu vir zaslужka. Ko se bomo sami seznanili z lepoto naše zemlje, bomo namreč opozorili še tujce.

Dočim je lani posetilo Slovenijo do konca septembra, ko se zaključila tajska sezona, 101.940 tujcev, jih je bilo letos v istem času po podatkih Zveze za tujski promet 105.982. Pri tem je treba upoštevati, da je bila lanska statistika sestavljena na podlagi poročil 50 občin, letošnja pa je razširjena na 91 občin. Na prvem mestu so Jugoslovani, ki jih je bilo pri nas 78.020 (lani 66.663), inomec pa 27.962. Znatno je narasel posej Cehov, ki jih je prišlo letos k nam 10.155 (lani 4184). Tudi številni avstrijski gostov se je dvignilo od 8415 na 9572. Na tretjem mestu so Nemci z 2609 (4135), sledi Italijani 1656 (1606), Madžarov je bilo 1417, Francozov 343, Angležev 281, Poljakov 285, Švicarjev 249, Američanov 222, iz raznih držav Evrope 374.

Največji odstotek letoviščarjev izkazuje Gorenjska, ki jo je obiskalo 80.950 tujcev, od teh 19.217 Jugoslovanov. Glavno število odpade na znane letoviščarske postojanke Bled, Bohinj, Dovje - Moistrana, Kranjska gora in Rateče - Planica, ki so same sprejele 25.006 tujcev. Dolenjsko je posetilo okoli 4000 gostov, ostali tujci pa odpadejo na Stajersko in večja mesta, predvsem na Ljubljano. Ogledimo si statistiko naših večjih letovišč.

Bled

Je nedvomno naše največje in najbolj priljubljeno letovišče. Sezona se je pričela sicer pozno, od lanija dalje pa je bil obisk odličen in smo imeli do konca septembra 16.081 tujcev (lani 15.296). Največ gostov je bilo iz Jugoslavije, in sicer 6548 (8147).

Vesela novica za naše filateliste

Končno smo dobili težko pričakovani »Album za marke kraljevine Jugoslavije«

Ljubljana, 21. oktobra. Naši zbiratelji znamk so se vedno upravičeno pritoževali, ker niso imeli dobrega albuma, da bi lahko pravilno zbirali zanimive slovenske znamke. Zato se zanimanje za znamke ni moglo dvigniti in tudi naše največje redkosti so imele v primeri s tujimi enako redkimi znamkami le malenkostno, tudi sto in večkrat nižjo ceno, kar prav mnogo pomeni, saj pri drugih narodih računajo z dohodki filatelije tudi pri splošnem narodnem gospodarstvu. Resnica je namreč, da tudi v medij, za splošno brezposelnost poštne znamke leže ogromni milijoni, ki z njimi vse države računajo in zato z znamkami spekulirajo na vso moč.

Imamo sicer n. pr. Srečijev album Slovenije, ki ima naše znamke precej dobro obdelane, a ne vpoštevata parkodinarske izdaje, da Slovenija ni popolna, kar silno škoduje našim znamkam. Kar se tujih albumov tiče, so za zbiranje slovenskih znamk nerabni, kar je vzrok, da naših znamk pravilno nihče ne more zbirati in zato tudi nimajo niti od daleč primerne veljave.

Sedaj smo končno dobili »Album za marke kraljevine Jugoslavije«, kjer je vsem znani prijatelj in propagator naših znamk Izidor Steiner v Zagrebu končno dal mnogo prostora tudi prav obširno obdelanim slovenskim znamkam. Vsak zbiralec, ki naše znamke res pozna, bo takoj uvidel, da tudi ta album še ne zadostuje popolnoma, ker n. pr. nima fototipičnih ali s knjigotiskom tiskanih znamk deljenih na ljubljansko in dunajsko izdajo, vendar smo na albumu vsi veseli, ker je s tem albumom odprta pot do naših znamk zbiralcem vsega sveta.

Kako bogata in pestra je raznovrstnost slovenskih znamk, vidimo že po tem, da prav na široko obdelane marke ostale Jugoslavije v primeri s Slovenijo zavzemajo le prav malo prostora. Hrvatske znamke so z vso ljubozno obdelane na 3 straneh, Bosna ima 4 strani, Baranja 3, skupne jugoslovenske marke prav do penklubovih mark imamo pa prav vse z najrazličnejšimi pogrešnim tiski na 9 straneh, a sama Slovenija zavzema v albumu 19 listov! Litografirane frankovne znamke imajo 54 mest, čeprav pri belem papirju zlasti pri 5 in 25 vinarjski znamki prav težko pogrešamo delitve na dve popolnoma različni vrsti papirja. S fototipijo izdelane znamke te kategorije zavzemajo celo 152 mest in so zlasti dobro obdelane, kar se tiče zobjanja in raznih prehodov, saj je Steiner vpošteval celo redke znamke, ki so nastale v zagrebški poštni direkciji, kjer so v Ljubljani le v eno smer navdane znamke izpopolnili še z zobčanjem. Dosti je v albumu prostora tudi za razne specialitete, dvojne tiske in pogreške v plošči. Za najredkejše naše znamke, torej za filateliste, ne kanone, ki pridejo do njih le najtežje in najskrajnejši zbiratelji, je na žalost le en list s 24 prostori brez teksta, kar je prav praktično. Posebno hvalevredno je pa, da je parkodinarska frankovna izdaja razširjena za več znanih barv in ima s 15 in 20 kronsko 25 mest. Poleg nesrečnih 6 plehicitnih so pa vsestransko odlično obdelane časopisne znamke z vsemi papirji in raznačelnimi barvnimi odtenki, saj sta nam znamkam določena 2 mesta s 54 prostori.

prav znatno je narasel posej Cehov 8580 (1625), Avstrijev 9002 (1882), dočim so ostali narodi nazadovali. Nemcev je bilo 1258 (1879), Madžarov 586 (433), 203 Italijani, 15 Angležev, 181 Francozov, ostalo odpade na druge države.

Kranjska gora

Ie po številu gostov nekoliko nazadovala. Kranjsko goro. Gozd in Podkoren je letos obiskalo 3818 gostov (4177), od tega 3448 Jugoslovanov, 177 Avstrijev, 60 Cehov, 44 Madžarov, 43 Italijanov, 33 Nemcev itd.

Rogaška Slatina

Ie bila po frekvenci gostov lani še drugo naše največje letovišče, letos pa je padla na tretje mesto. Število gostov pada vsako leto. Dočim je bilo l. 1931. še 6821 gostov, jih je bilo lani le 6003, letos pa samo 3798, kar ie ogromen padec. Od gostov je bilo Jugoslovanov 2948. Ti so najbolj izostali, dočim je število inozemskih gostov ostalo skoro isto. Madžarov je bilo 349, Avstrijev 259, Cehov 66, Grkov 62, Italijanov 55 itd.

Manjša letovišča

Bohinjska Bistrica 1513 gostov, od teh Jugoslovanov 1223, Cehov 99, Avstrijev 84, Nemcev 29 itd. Čateške toplice 509, Dobrena 2057, od teh Jugoslovanov 1902, Dovje - Moistrana 2269, od teh Jugoslovanov 1789, Avstrijev 234, Cehov 156, Nemcev 37 itd. Laško 773, od teh Jugoslovanov 735, Logarska dolina 205, Medija Izlake 72, Mežica 1020, od teh Jugoslovanov 881 in 128 Avstrijev. Rateče - Planica 1776, od teh Jugoslovanov 1642, Avstrijev 48, Cehov 33, Italijanov 24 itd. Rimske toplice 334, Slatina - Radenci 793, od teh Jugoslovanov 694, 81 Avstrijev in 18 Italijanov. Smarske toplice 151, Toplice 532, Topolšica 162, Uhanice 955, Jezersko 972.

Celje in druga mesta

Celje je lani napredovalo. Poetilo ga je 7020 tujcev (6751), od teh 942 Avstrijev, 281 Cehov, 152 Nemcev, 139 Italijanov itd. Jesenice 222, Kamnik 262, Kočevje 680, Kranj 924, Maribor 6504, od tega Jugoslovanov 5190, Novo mesto 1153, Ptuj 899, Radovljica 235, Slov. Gradec 405, Skofja Loka 257.

Ljubljana

Razveseljiv porast v tujkem prometu kaže Ljubljana, ki ie imela lani 39.002 gošta, letos pa 43.316. Največ ie bilo Jugoslovanov 33.213 (lani 27.359), Cehov 5374 (1631), Avstrijev 2018 (3428), Italijanov 741 (2001), Nemcev 680 (1605), Madžarov 248 (357), Švicarjev 149, Poljakov 139 (156), Francozov 135 (183), Angležev 78 (99), dalje večje število Bolgarov, Grkov, Holandcev, Rumunov in drugih narodov ter 105 Američanov.

Kolesarjeva nepredvidnost zakrivila smrt

Skocijan, 20. oktobra. Starka Terezija Petričeva iz Brune vasi v spremstvu svoje sorodnice k maši v Mokronog. Po končani službi božji se je obema pridružila še neka ženska. Vse tri so dospеле že blizu Brune vasi, ko se je po cesti iz Tržišča pripeljal v naglem diru neznan kolesar. Pridrvel je do žen. Mlajši dve sta odskočili pod cestni breg, stara Terezija Petričeva pa tega zaradi starosti ni utegnila storiti. Kolesar je zavozil naravnost v njo in močan sunek je podrl nesrečno ženko, da je padla in nezavestna obležala. Neznani kolesar je zdiral naprej, ne da bi se brigal za ženko.

Nezavestno ponesrečenko so odpeljali na njen dom. Popoldne so postajale bolečine ponesrečenke vse huje in ponoči okrog 23. ure je ženska umrla za hudimi poškodbami. Najbrže si je bila pri padcu zlomila hrbtenico in pretresla možgane.

Nepredvidnega kolesarja do večerj še ni so prijeli. Baj je doma nekje v šmarjski okolici. V Tržišče je bil prišel, da bi prodal gobe. Orožniki ga bodo gotovo našli.

Iz magistratnega gremija

Ljubljana, 21. oktobra. Na snočni seji magistratnega gremija je bila podeljena Ludviku Povšetu koncesija za avtotakso. Nadašnje je bilo sklenjeno, da se posekajo lipe ob Cesti vojvode Mišiča, ker se je na njih zaredil lubadar. — Albin Istenci dobi v najem parcelo poleg hotela »Belvedere« proti običajni najemini. Začasno ograjo ob Ljubljani, in sicer od šentjakobskega mostu pa do šentpeterskega mostu bo zgradila Stavbna družba za 39.568 Din. definitivno ograjo od šentpeterskega mostu pa do mostu v Mostah pa Ljubljanska gradbena družba za 98.000 Din. Stavbna dovoljenja so prejeli: Fr. Kodala za adaptacijo dvorišnega poslopja na Rimski cesti 11, Draga in Ivan Podrekar za hišo ob Cesti v Rožno dolino, Podporo društvo železničarskih uslužbencev in

upokojencev za adaptacijo kleti za centralno kurjavo na Sv. Petra cesti št. 25. Terezija Zalaznik za povečanje verande na Tvrševi cesti 8, Bogdan Suknač in Fr. Anuš za zgradbo prizidka ob Hradskega cesti pod pogojem, da bo napravljen po načelnim sistemu in z enotno fasado, Antonija Reich za hišno kanalizacijo ob Jegličevi cesti, Josip Kršmanec za stanovanjski prizidek ob Linhartovi ulici, Josip Musar za adaptacijo delavnice na Sv. Petra cesti, dr. Spiller-Muys za hišo na vogalu Dobrolove in Gorupove ulice, »Salus« d. d. za skladišče na dvorišču Aleksandrove ceste št. 10, Alojzij in Marija Bregar za hišo ob Galjevi, Amalija Čekal za prizidek k hiši ob Hradskega cesti, Fran Golob za adaptacijo dvorišnega poslopja na Rimski cesti, Anton Kerševan za enonadstropno hišo v Podmišičakovi ulici in Al. Sušnik za prizidek na Stari poti pod pogojem, da izvrši 2,5 metra širok prehod na Staro pot. Nadalje so bili odobreni Mariji Zadnkar izpremenjeni načrti za hišico v Podmišičakovi ulici. — Pokojniški zavod bo napravil v 11. nadstropju nebotičnika zaprto verando. — Antonu Cigoju je bila odklonjena prošnja za dovoljenje prizidka k gospodarskemu poslopju v Knezovi ulici št. 100, ker ie stavbo že dovršil brez dovoljenja.

Polkovniku K. Potočniku v spomin

Ljubljana, 21. oktobra. Pozni žarki zadnjega jesenskega solnca so zajeli lafeto, ki je vozila zemeljske ostanke mladega polkovnika Karla Potočnika k večnemu počitku proti sv. Križu. Molk je vladal med številnimi prijatelji in znanci, ki so ga spremljali na zadnji poti. Solze so nam silile v oči, saj smo se zavedali, da izkazujejo zadnjo čast možu, ki po svojem poštenju, plemenitem značaju, nacionalnem duhu in sposobnosti ni bil vsakdanji. Vojak je bil Karel Potočnik. Vedno na delu in vedno na poti, tako, da si med civilnim prebivalstvom ni mogel pridobiti mnogo znanec. Kdor ga je pa spoznal v vsej skromnosti, ga je takoj vzljubil, saj je bil poln nežnosti in dobrote, ki mu je ni mogla vzeti niti vojaška suknja, ki človeka navadno utrdi tako, da izgubi vso rahlostnost.

Karel Potočnik se je vedno, tudi v najtežjih časih avstrijskega pritiska na naš narod, zavedal, da je in mora biti vreden sin prave slovenske matere in očeta. Vsem onim, ki jim je bil vojaški učitelj med vojno, bo ostal v nepozabnem, hvalnem spominu, saj smo se zatekali k njemu kot očetu, da nas varuje in bodri pred pritiskom zagrizenih častnikov in nemškutarjev. Hvala ti, dragi Karel, za vse one dobrote in tople besede.

Pokojni je vroče ljubil naravo. Ves prosti čas je porabil, da ga preživi po možnosti s svojo ljubljeno soprogo v tišini gozdov ali na vrhovih naših planin. Naravno, da se je z vso strastjo oklenil lova, ki mu je bil zadnji, plemenit užitek tudi ob nenadni smrti. Mnogo lepih ur sem prebil z njim na lovu. Bil je izreden opazovalec narave, ki jo je ljubil z vsem ognjem nepokvarjenega človeka, nikdar ni bil utrujen, nikdar slabe volje. Priprčan je bil o svoji moči in zdravju kljub temu, da mu je na bojišču svinčenka raztrgala pljuča.

Parka mu je prestrgala nit življenja nenadoma, v cvetu moške dobe. Gori v planinah, sredi prekrasne jesenske narave pod Storžičem mu je počilo srce, ko je položil na ruševje prvega, pa tudi zadnjega gamsa.

Prezgodaj si odšel, dragi Karel, mnogo prezgodaj. Ni te več. Čuvali pa bomo tvoj svetli spomin z vernostjo in pobožnostjo v svojih srcih. D.

Iz Trbovelj

— Volitve v Delavsko zbornico. Oni volilci delavci in nameščenci, ki se niso storili svoje volilne dolžnosti, naj to store takaj, kajti volitev traja do 6. ure zvečer. Volilni lokali so za delavce in nameščence v osnovni šoli na Vodah. Ostali privatni nameščenci in uslužbenci, ki niso zaposleni pri podjetjih, pa volijo v nedeljo med 8. in 18. uro istotam. Vaak naj pazi na to, da bo raztrgal rdečo, zeleno in belo, celo pa pustil plavo glasovalnico.

— Dobitki nedeljskih strelnih tekem so razstavljeni v izložbi podružnice »Jutrta«. Dobitki so: I. bronast kip »Zmagovalca«, II. srebrna cigaretna doza in III. slonokoščeni ustnik za cigarete. — Opozorjamo na to, da imajo dostop k nagradnemu streljanju vsi redni člani Streljalske družine v Trbovljah, kakor tudi ostalih strelnih družin celjskega okrožja. Zato si lahko vsak prirobi eno od gornjih dragocenih nagrad — če bo dobro streljal.

— Kolesarska tekma. Kolesarsko društvo »Zorac« priredi v nedeljo popoldne ob 13. uri veliko klubsko dirko s štartom in ciljem na kolodvoru v Trbovljah do Gaberskega in nazaj. Zmagovalci prejmejo lepe nagrade. Po tekmi vlnska trgatve pri Ocepku.

Na počitnicah.

— Tu pri vas je pa res zelo pusto. Tu se nikoli nič ne zgodi. — Motite se, gospod. Prihodnji teden bomo imeli pri nas solčni mrk.

Borba proti jetiki v rudarskih revirjih

Uspešno delovanje Protituberkuloznega dispanzerja v Trbovljah

Trbovlje, 20. oktobra. Šele danes, po preteku enoletne delovne dobe se more jasno presoditi, ako ogromnega pomena za ljudsko zdravje je bila ustanovitev Protituberkuloznega dispanzerja v Trbovljah, osobito za rudarske revirje, kjer je naše delovno ljudstvo zaradi težkih razmer vedno izpostavljeno nevarnosti, da postane žrtev te strašne ljudske kuge. V dobi ugodne gospodarske konjunkturo, ko je bilo naše delavstvo redno zaposleno in ni trpelo pomanjkanja, kakor danes, ta nevarnost ni bila tako velika. Rednejša, krepkejša in zadostnejša hrana je organizma našega delovnega ljudstva ohranila odpornejše proti jetičnemu obolenju. V današnjem težkem pomanjkanju in ob slabi, pihi hrani pa je organizem mnogih, osobito pa naše mladine, opesal v taki meri, da se kažejo nevarne posledice pomanjkanja, ki rodi tuberkulozo.

Zavedajoč se te strašne nevarnosti za delovno ljudstvo in mladino v rudarskih revirjih, je Glavna bratavska skladnica v Ljubljani v juniju lanskega leta dala pobudo za ustanovitev dispanzerja za vse rudarske revirje s sedežem v Trbovljah. Na tozadnji anketi, ki se je vršila lani 18. junija v Trbovljah in katere so se udeležili zastopniki vseh krajevnih bratovskih skladnic Trbovlje, Hrastnik, Zagorje, Laško in Rajhenburg, zastopniki občin rudarskih revirjev, Protituberkulozni lig, Delavske zbornice, OUZD in dr., je bil dejansko ustanovljen Protituberkulozni dispanzer za rudarske revirje, ki je pričel poslati prvo nedeljo meseca avgusta lanskega leta.

V četrtek, 18. t. m. ob 16. je podal kurator Protituberkuloznega dispanzerja v prvorih tukajšnje kraljeve bratavske skladnice obračun svojega enoletnega delovanja. Med drugimi so se obneva zbora udeležili predsednik g. ravnatelj inž. Loskot, podpredsednik g. Hrušvar, zastopnik glavne bratavske skladnice g. upravnik Dular, zastopnik Delavske zbornice in OUZD g. Cobal, zastopnica Kola jugoslov. sester in Rdečega križa gđ. Lapornikova, ter zastopniki občin in krajevnih bratovskih skladnic iz vseh revirjev.

Po kratkem pozdravu g. predsednika je bilo prečitano poročilo šefzdravnika dispanzerja g. dr. Prodana, v katerem je na glasena eminentna važnost te socialne ustanove glede na narodno zdravje in socialni napredek naroda. Ker je tuberkuloza bolezen, ki se naseli v človeku že v zgodnji mladosti, a se pokaže šele v poznejšem času, je treba v prvi vrsti zavarovati pred njo otroke. Na to delo smo pozvani vsi brez razlike poklica in položaja, ker le takrat bo imela borba proti jetiki zaželen uspeh, t. j. da bo naša bodoča generacija bolj zdrava in krepkejša.

Blagajna Protituberkuloznega dispanzerja je imela v preteklem poslovnem letu 29.800 Din dohodkov, stroški za vzdrževa-

nje dispanzerja pa se računajo okroglo na 75.200 Din. Torej je ogromen primanjkljaj, katerega bodo morale »nositi« bratavske skladnice, dasiravno so njihove blagajne same v obupnem položaju.

Kako uspešno je v preteklem poslovnem letu deloval dispanzer in koliko nesrečnikov je preiskal, zdravil in rešil, je razvidno iz naslednjih podatkov:

V minulem poslovnem letu je bilo preiskanih 720 bolnikov prvi in 393 drugič, torej skupno 1113. Od tega števila so poslali bratavske skladnice rudarskih revirjev 801 bolnika, občina Trbovlje 165, OUZD Ljubljana 94, zasebnikov je prišlo 28, občina Zagorje 14, občina Dol pri Hrastniku 5, trgovsko bolnišnico in podporno društvo 3 in druge občine 3.

Dalje je bilo v preteklem poslovnem letu izvršenih 1394 röntgen pregledov, v katerih je všteto 317 pregledov šolskih otrok. Razen tega je bilo danih 360 pnevmotoraxov, 427 injekcij in 323 obsevanj.

Pregled pa je ugotovil 88 primerov z odprto tuberkulozo 134 z zaprto in 15 primerov sumljivega značaja. Tuberkuloza drugih organov pa je bila ugotovljena, in sicer 8 primerov tbc kosti in sklepov, 334 primerov tbc žlez, 11 primerov tbc grla in 48 primerov tbc drugih organov. Od oseb, obotanih jih je umrlo 15, za tuberkulozo drugih organov pa 1. V bolnico poslanih je bilo 90 bolnikov, v zdravilišče 14, v okrevališče 25 in v ambulatorije 282 bolnikov. Skrbstvena seestra pa je izvršila 379 hišnih obiskov.

Iz prednjih podatkov je razvidno vse ogromno samaritansko delo, ki ga ie izvršil Protituberkulozni dispanzer med našim delovnim ljudstvom v enem letu. Vse priznanje zaslužijo naši gđ. zdravniki, osobito pa šefzdravnik dispanzerja g. dr. Prodani za svoje človekoljubno delovanje. Priznanje naroda pa zasluži tudi kurator dispanzerja, ki ie storil vse, da so se vsaj dosegla skromna sredstva, s katerimi ie bilo mogoče vsaj za silo kriti vse potrebne stroške te socialne ustanove.

Da pa bo mogel vršiti dispanzer svojo veliko socialno in samaritansko nalogo vsaj v doseadanem obsegu še dalje, so pa potrebne še velike materialne žrtve, ker brez teh ne bo dosežen potreben uspeh. Bolniku namreč ne zadostuje samo, da se ga pregleda in ugotovi na njegovem opesnem organizmu jetika, ali pa da se mu daje injekcija, treba mu je nuditi tudi krepko in zadostno hrano, da se mu organizem okrepi, ker ie s tem opravljeno že polovico dela in zdravljenja.

Zato ie nujno potrebno, da vsi merodajni činitelji delovanje Protituberkuloznega dispanzerja v Trbovljah z vsemi razpoložljivimi sredstvi denarno podpro, da bo s tem omogočeno nadaljevanje borbo proti strašno razširjeni jetiki v rudarskih revirjih, ki nam grozi upropasti naše delovno ljudstvo in njegovo potomstvo.

Metlika ima novega župana

Metlika, 20. oktobra.

Pri občinskih volitvah v Metliki je dobila ogromno večino glasov lista JNS z nosilcem g. Ivanom Malešičem, ki so mu dali svoje glasove tudi številni nasprotniki, poznavajoč ga kot odličnega, gospodarkega in društvenega delavca.

Ivan Malešič se je vedno udeleževal politično v stranki, katere program je bilo nemoteno narodno edinstvo, pa je kot tak tudi podpredsednik metliške sreske organizacije JNS. Da ga tudi nasprotniki radi njegovega poštenega dela visoko cenijo, nam dokazuje dejstvo, da so ga župani vseh občin izvolili za predsednika pododpora Zveze županov za naš srez. Odlikoval se je vedno tudi s svojim sokolekim delom in bil med prvimi telovadci in tekmovalci. Udeležil se je številnih sokolekih zletov širom države in je marsikje dosegel lepe uspehe v ponos domočega društva, ki mu je bil tudi tajnik in zadnja leta blagajnik. Enako živahno se udeležuje pri vseh naših društvenih kot marljiv odbornik ali vodilni član, zlasti pri gasilcih, v čitalnici, tujsko prometnem društvu, združenju trgovcev, poverjeništvu Vodnikov družbe, vodovodni zadrugi itd. Mnogo zaslug si je pridobil tudi pri prehranjevalni akciji za srez Metlike leta 1931 in 1932, ko so bili gospodarjem po suši uničeni vsi prideiki. Za svoje zasluge je bil odlikovan z redom Jugoslovenske krone, a enako lepo odlikovanje mu je sedanja izvolitev za župana, ko so ga občinarji iz razumljivih razlogov kljub moči protilegitimaciji z ogromno večino glasov izvolili.

Svojega jugoslovenskega nacionalnega prepiranja pa ni novi metliški župan pokazal šele v naši svobodni državi, temveč že pod staro Avstrijo. Zvest plemenitosti in dobroti svoje pokojne matere je marsikomu med svetovno vojno podaljšal pot do boljša in tudi sicer vsakemu vedno rad po svojih močeh pomagal.

Nedvomno se bo v metliški mestni občini pričelo novo življenje, saj ie novi župan poln mladeniških sil, vneine in ljubozni do dela za pošteno skupno stvar.

Radio kotiček

Ljubljana, 21. oktobra.

Drevi od 18.30 do 19. nam bo predaval v radiu prof. Šest, ki je pripravil za radio celo vrsto zabavnih predavanj. Za njim bo poročal dr. Jug o dogodkih v zunanji politiki tega tedna, od 20. do 22. bomo pa poslušali koncert trboveljskih slavkov, pevškega zbora Trboveljski Zvon in znamenitega pianista, našega rojaka iz Beograda Cirila Ličarja.

Jutranji radioprogram bo tudi bogat in zanimiv. Popoldne ob 8.30 bo gimnastična ura, potem versko predavanje in orgelski koncert, ob 10. bo pa predaval gospa Minika Govekarjeva o higijeni stanovanja. To je

vprašanje, ki mora zanimati vsakega gospodinjca, saj ie od udobnega, lepo urejenega stanovanja v veliki meri odvisna rodbinska sreča. Ob 10.30 bomo poslušali vokalni in instrumentalni koncert. Ob spremljevanju radio orkestra nam zapojejo gđ. Korenčanova ter gg. Petrovič in Banovec. Ti koncerti ob nedeljah so zelo priljubljeni. Ob 11.30 bo instrumentalni koncert radiolar, ki ma na programu samo slovensko glasbo.

Popoldne ob 16. bo kmetijsko predavanje, ob 16.30 nastopi Delakov gledališki studio z ljudsko igro »Magdca«, ob 20. bo pa prenos operete »Havajska roža« iz naše opere. Gospodinja opozarjamo, da oddaja radio vsak dan 5 minut pred 20. uro jedilni list za prihodnji dan, in sicer za revne, meštanske in imovitejše sloje. To pride prav gospodinjam, da jim ni treba razpisovati, kaj naj pripravijo družinam za prihodnji dan.

NAJSILAVNEJSI RADIO TENORIST

najboljši svetovni pevec čarobnega glasu

JOSEPH SCHMIDT

kateri prekaša Jana Klepuro, poje nepozabne, očarljive pesmi v velefilmu

PESEM SVETA

Z ozirom na to, da pričakujemo pri tem filmu ogromen naval na blagajne, priporočamo, da si vsakdo preskrbi vstopnice v predprodaji!

Sodelujejo:
CHARLOTTE ANDER, VIKTOR DE KOVA, FRITZ KAMPERS
Predprodaja vstopnic dnevno od 11. do 13. ure.
Kot dopolnilo: NAJSILAVNEJSI ZVOČNI TEDNIK!

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Dnevne vesti

— Izpremembe v naši vojski. Imenovan 90 za vršila dolžnosti komandanta 7. protiaeroplanskega divizionar artiljerijskega kapetana I. klase Dragotm Gruber, za vršila dolžnosti komandanta 233. zrakoplovne skupine zrakoplovni kapetan I. klase Vladimir Lorin, za komandanta 201. zrakoplovne skupine zrakoplovni major Stanko Diklić, za vršila dolžnosti komandanta 125. zrakoplovne skupine zrakoplovni kapetan I. klase Franjo Pirc, za komandanta pilotske šole 7. zrakoplovne polke zrakoplovni major Pavel Čenčič.

— Borba v JUJ se nadaljuje. Včeraj smo poročali, da je imel glavni odbor JUJ v Beogradu sejo, ki je na nji obravnavali znani spor v organizaciji naših učiteljev. Iz Ljubljane sta prisostvovala seji predsednik Učiteljskega društva g. Ivan Dimnik ter član Josip Kobal, iz Maribora Anton Hren, iz Ptuja pa Dušan Šestan. Do sporazuma na seji ni prišlo in je opozicija sejo zapustila.

— Predstavnik Društva vlagateljev pri trgovskem ministru. Včeraj so se zglasili pri trgovskem ministru predstavniki Društva vlagateljev, da bi posredovali o vprašanju sanacije naših bank glede na vlagatelje in njihove interese. Minister jih je zelo prijazno sprejel in je v pogovoru z njimi naglasil upravičenost njihovih zahtev. Izjavil je, da ne bo izdal nobene odredbe glede interesov vlagateljev in sanacije bank, ne da bi vprašal društvo za svet.

— Poseben vlak v Prago, na Dunaj in v Budimpešto. »Putnik« priredi v času od 11. do 20. novembra veliko ekskurzijo s posebnim vlakom na českoslovaško v zvezi z izletom na Dunaj in v Budimpešto. Pri organizaciji izleta sodelujejo poleg »Putnika« še Zveza jugoslovensko-českoslovaške lige, Zavod za pospeševanje zunanje trgovine ter radiopostaja Beograd. Izlet je v glavnem namenjen českoslovaški, da povrnemo obisk čsl. ekskurziji, ki so bile prirejane letos po naši državi. Zato upamo, da se bo naša javnost izleta udeležila v obilnem številu in se prijavila za ta zanimiv, lep in cenen izlet pri »Putniku« v Ljubljani za nebotičnikom. Program je naslednji: v soboto 11. novembra odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 20.03, iz Maribora v nedeljo 12. novembra ob 3.50 in je prihod v Prago ob 21. Prevoz v hotele, večerja, prenočišče. V ponedeljek 13. novembra je dopoldne in popoldne ogled mesta z avtobusi. 14., 15. in 16. novembra prosto ali pa fakultativni izlet na Karlova, Plzeň, Karlovo Vary. Odhod iz Prage 17. novembra. Wils. nadrž. ob 6., prihod na Dunaj F. J. B. ob 12.30. Popoldne prosto, večerja v Wiener Rathauskeller. 18. novembra dopoldne ogled znamenitosti Dunaja z avtobusi, odhod z Ost. Bf. ob 14., prihod v Bratislavo ob 16., ogled mesta, ob 20.03 nadaljevanje vožnje v Budimpešto, kamor se prispe ob 23.30. 19. novembra dopoldne ogled mesta z avtobusi, popoldne prosto. Odhod iz Budimpešte ob 20. Prihod v Maribor 20. novembra ob 3.20, v Ljubljano ob 5.51. Cena izleta, t. j. vožnja v III. r., prehrana, prenočišče, ogled mest z avtobusi, prevoz s kolodvorov v hotele in obratno, napitnine, takse, je Din 2700.— za osebo. Cena samo vožnje v III. r. Din 785.—, v II. r. Din 1075.—. Prijave sprejema »Putnik« najkasneje do 4. novembra. Zatevajte programe.

— Gostilniarski kongres. Ker se je prijavilo samo nekaj nad 200 udeležencev, ne bo vozil poseben brzovlak v Beograd. Udeleženci imajo le s posebno legitimacijo, ki jo dobijo pri zadržnih načelnikih, pravico do polovične vožnje. Legitimacija se mora pustiti zložit pri železniški blagajni pri odhodu iz domovinske postaje in pa pri odhodu iz Beograda. Železniška blagajna bo na legitimaciji vpisala številko kupljene karte. Večji del udeležencev potuje dne 23. oktobra z brzovlakom, ki gre iz Ljubljane ob 20. uri zvečer in na katerega imajo tudi udeleženci iz bivše mari-borske oblasti na Zidanem mostu priključek.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 85 z dne 21. oktobra objavlja pravila o opravljanju praktičnega učiteljskega izpita za učitelje gospodinjstskih šol in tečajev, pravilnik o izvrševanju zakona o zdravniških specialitistih za bolezni ust in zob in o zobnih tehnikih pravilnik o opravljanju drž. strok. izpita uradniških pripravnikov šumarske stroke s fakultetno izobrazbo, odločbo o prenosu krompirja iz Italije, pojasnila o proizvodnji žganja, likerja, rumna in konjaka, odločbo o izpremembi čl. 4. pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami, odločbo o izpremembi čl. 6. pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami in izpremembo in dopolnitev pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami.

— Državni in banovski nameščenci za poplavljenec. Banska uprava je prejela doslej 33.001 Din, ki so jih prispevali nameščenci državnih in banovinskih zavodov in ustanov za poplavljenec.

— Borza dela v Ljubljani išče 1 bandažista, 1 pleskarja, 1 krojača, 1 slaščičarskega vajenca, 1 pekarskega vajenca, 1 kuharja, 1 gravirerja in več tkalcev.

— Promet izletniškega vlaka Ljubljana—Karlovac. Občinstvo opozarjamo, da bo vozil jutri na progi Ljubljana—Karlovac in obratno izletniški vlak s 50 odstotnim popustom. Odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 5.19 minut, prihod v Karlovac ob 10.26; odhod iz Karlovca ob 16.53, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 22.16.

— Odprte planinske kočje SPD. SPD sporoča, da so odprte in oskrbovane ob sobotah in nedeljah v primeru lepega vremena naslednje planinske postojanke: V Triglavskem pogorju: Staničeva kočja, Aljažev dom v Vratih. V Kamniški planini: Dom v Kamniški Bistrici. Koča na Veliki Planini in Dom na Kravcu. Črna prst: Malnarjeva kočja. Vršič: Krekova kočja; turisti naj se pred postopom ogledajo pri gđ. Julki Pečar v Kranjski gori.

— Podružnica SPD v Kranju sporoča, da je Valvazorjeva kočja stalno odprta in oskrbovana. Koča na Ljubniku je še vedno odprta in oskrbovana. Lep razgled s te točke se nudi izletnikom ravno v jesenskih dneh.

— Nad milijon Din šolnine so plačali slušatelji zagrebške univerze, ko so se vpisali v zimski semester. Za zdravstveni fond se je nabralo nad 130.000 Din.

— Hrvatski planinci na Kumu. Hrvatsko planinsko društvo priredi jutri za svoje člane skupni izlet na Kum. Udeleženci se odpravijo jutri zjutraj do Radeč, od koder krenejo v Svibno in dalje na Kum.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, v ostalem nespremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 20, v Splitu 18, v Sarajevu 16, v Zagrebu 15, v Ljubljani 14,8, v Mariboru 12,4 in v Beogradu 11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,3, temperatura je znašala 5,4.

— Rane nesreče. V Ihanu je padel 70letni občinski svetnik France Močnik s hleva in zadobil resnejše notranje poškodbe. Prepeljal so ga v bolnico, kamor je moral tudi 25letna posestnikova hčerka Justina Kunčeva. Njen svak je nalival bencin v gorčični vžigalnik, nenadoma mu je pa steklenica eksplodirala in v strahu jo je vrget tako nepremišljeno proč, da se je Justini vnelo krilo. Zadobila je nevarne opekline po telesu.

— Na Tyrševi cesti je nepravilno kolezar podrl 65letnega pekarskega pomočnika Rudolfa Longerja in ga nekoliko poškodoval. — V gozdu se je med delom poškodoval 47letni posestnik Janez Irtihar, ki ga je podrl težak hloč in mu zlomil desno nogo. — Tesarju Jožetu Pičmanu v Predosljah je padel težak tram na glavo in ga nevarno poškodoval. Tudi te ponesrečene so morali prepeljati v bolnico.

— Da reši otroka. Blizu Broda se je pripetila včeraj smrtna nesreča. Težak Peter Lovrič je vzel zjutraj s seboj svojega šestletnega sinčka, ki se je v bližini zaposlenega očeta igral. Oče je sekal drevo, ki je po nesreči začelo padati proti sinčku. Prestrašeni oče je skočil k sinčku, da bi ga rešil, ta čas je pa drevo padlo nanj in ga ubilo.

— S pokvarjenim mesom zastrupljena rodbina. V vasi Gornji Ribnik blizu Ključa se je pojavila te dni nevarna živalska kužna bolezen, ki je zahtevala tudi dve človeški žrti. Z okuženim mesom sta se zastrupila dva sinova kmeta Voja Smiljančiča.

Iz Ljubljane

— Iz Ni lepo za Ljubljano, da izkazuje tako malo članov »Vodnikovih družbe«. Ljubljana bi morala dati zgled vsem drugim. Za 20 Din dobi vsaka družina 4 lepe knjige, ki bodo posebno letos prijetno presenečenje za vsakogar. Ljubljana sama bi morala dati družbi nad 5000 članov. Prijatelji lepe knjige, porabite te dni za agitacijo in pridobite še novih članov Vodnikovih družb.

— Iz Z živilskega trga. Davi je bilo na trgu zopet toliko blaga, da je skoraj prosta zman kaljo za prodajalce. Na sadnem trgu so bili v večini Belokranjci, ki so prinesli več sto košar in jerbasov grozljiva, ki mu je cena po 3 in 4 Din. Z jabolk je pa letos slaba. Na kmečkem trgu se ne dobi dobrega blaga, najcenejša jabolka so pa po 3 Din. Kostanj prihaja v večjih množinah, povprečna cena mu je od 2—4 Din za liter. Štajersko kakovostno blago, ki ne zaostaja mnogo za maronijem, pa je po 5 Din kg. Gob je vedno manj, cene so pa neizpremenjene, in sicer po 4 Din merica, kg pa po 8 Din. K včerajšnjemu poročilu z ribnega trga moramo še omeniti, da so okrog pol 10. pripeljali na trg poln avtomobil svežih rib s Sušaka, ki so bile kaj hitro razprodane. Bilo je res izredno lepo in sveže blago, in sicer sardelice po 10. skušce, ciplici pa po 24 Din kg. — Na zelenjavnem trgu je bilo vsega v izobilju, pa tudi

mesarske stojnice in trg z jajci so bili izvrstno založeni. Cene so bile v splošnem neizpremenjene. Na trgu je tudi že močno povpraševanje po krizantemah in drugem cvetju, ki ga je pa dovolj na izbiru.

— Iz Koroške večer. Koroški prirede 4. novembra v dvorani Delavske zbornice koroški večer. G. dr. Bajt bo predaval o mednarodnem pomenu koroškega vprašanja, dr. Kušej ml. pa o koroškem vprašanju v pravni luči. Med petjem koroških narodnih pesmi se uprizora žive slike iz življenja in trpljenja koroških Slovencev od prevrata do sodobnih dni. Nato bo družabni večer in prosta zabava. Naproša se, da se ta dan po možnosti opuste društvene prireditve ter se zlasti vse emigrantske organizacije v čim večjem številu udeležijo koroškega večera.

— Iz Zveza kulturnih društev si ni mogla izbrati lepšega programa kot je baš zvočni fill »Velika paradac«. Pri včerajšnjem predvajanju filma je občinstvo z navdušenjem odobraval ta film. Oni, ki so sami poizkusili vojno in vse njene grozote, so bili za dovoljni, da je mladina videla, kakšna in kaj je vojna. Nihče ni še pokazal vojne tako nazorno in dobro kot baš ta film. Ako bi primerjali to delo s pravo vojno, bi morali priznati, da delo ne zaostaja v ponazoritvi prave vojne. Filmsko predstavo posejajo vsi sloji ne glede na starost. Stari vojaki, oni iz svetovne vojne, mladina in otroci. Vseh zanima, da vidijo kos one grozne borbe. Vojna je tu podana od svoje grozne in temne strani, delo je pa prepleteno z veselimi vojaškimi dogodki in doživljanji. Film »Velika paradac« se predvaja jutri ob 11. dopoldne. Ob delavnikih pa ob 14.

Buffet „PRI IVANU“

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA C. ST. 5
nudi specialiteto: PEČENEGA PRASICA in krvavice. — Prvorstna vina. — Cene nizke.

Ivan Šenica

— Iz Tombola Sokolskega društva Ljubljana III. bo neprekinjeno jutri ob 15. uri v Zvezdi.

— Iz Volilna pisarna nacionalne liste (plave) za VI. volišče (sodni in kolizejski okraj) je v Delavski zbornici, lokal Narodne strokovne zveze, I. vhod, II. nadstropje, telefon 2077. Volilci nacionalisti zglasite se takoj, ko opravite volilno dolžnost v naši pisarni, da dobite nadaljnja navodila.

— Iz Društvo »Soca« — matica Ljubljana — vabi vse Sočane in prijatelje ter člane vseh bratskih emigrantskih društev v Ljubljani v soboto zvečer v salon pri »Levue«, kjer se bo vršila ob pol 9. uri zvečer komemoracija bazoviških žrtve. Na tem žalnem sestanku bo govoril društveni predsednik g. dr. Dinko Puc. Priprani smo, da se bodo zbrali ta večer pri »Levue« vsi Sočani in tudi člani vseh emigrantskih društev v Ljubljani in bližnji okolici.

— V nedeljo 22. t. m. pa se bo v cerkvi sv. Jakoba v ta namen brala sv. maša, in sicer točno ob 10. uri. Maševal bo g. župnik Janko Barle. Tudi tega cerkvenega obreda naj se vsakdo udeleži. Odbor. 543-n

— Iz Volni invalidi in vdove. Dospel je premog trboveljske premogokopne družbe. Oni, ki ga žele kupiti, naj pridejo v društveno pisarno v šentpeterski vojašnici, soba št. 3, med uradnimi urami, to je od 9. ure zjutraj pa do 14. ure popoldne. S seboj je prinesiti legitimacijo in vreče.

— Iz Joseph Schmidt, največji tenor sveta, poje danes v Elitnem kinu Matica. S njem govori svetovna kritika, da daleč prekaša vse dosedanje pevce. V resnici je on tenor večjega formata, kot je bil Caruso. Njegov glas je tako čist in močilen, da očara vsakega še tako razvajenega poslušalca. Da se je dosedaj malo slišalo o njem, je kriva njegova izredno majhna postava. Zato je tudi nastopal doslej samo v radiu ter je pel za gramofonske plošče. Prvo njegovo filmsko delo je »Pesem sveta« v režiji Richarda Oswalda. To je pesem njega samega, pesem njegove poti do slave. Lasten življenjski, človeka, ki se radi neznatnega nedostatka ne more povzpeti kljub vsem sposobnostim. Naposled je bil zmaga. Film je poln prekrasnih napetosti. Celotno delo je pesem sama. Poje vsak dan ob 4, 7¼ in 9¼ uri zvečer.

— Iz Frizerska novost. Stane Rakar, frizer za dame in gospode v Prešernovi ulici št. 7 poleg (glavne pošte) sporoča, da se je vrnila njegova soproga z daljšega potovanja po inozemstvu, kjer se je specializirala v najnovejših metodah frizerstva, posebno v spec. barvanju las, lepotni masaži in trajni ondulaciji, ki se izvršuje na aparatih svet. soluski, ki avtomatično hladi in ne poškoduje kože in las. Izvršuje tudi krasne plesne frizure. 544-n

— Iz Društvo Skrb za mladino v Ljubljani priredi, kakor vsako leto, tudi letos šteje obiskovalcev grobov. Vse obiskovalce prosimo, da v svrhu kontrole vržejo v nabiralnik vsaj en novic, saj bodo s tem storili mnogo v pomoč najrevnejšim, društvu pa v bodrilo k vztrajnemu delu. 545-n

— Iz Začetek obratovanja. Z moderno napravo za pokramanje in ponikanje je začela obratovati tvrdka »Unitas« Ing. Manda, Šelenburgova 7, telefon 2219. Obrat se nahaja v tovarni Ljubljanske komercialne družbe, Celovška cesta 90a, telefon 2964.

— Iz Ponesrečeni kolezar na Gosposvetski cesti se ni pisal Pustavrh, temveč Jakob Koprivic, 24letni posestnikov sin s Črna vrha. Koprivic si je samo izposodil Pustavrhovo kolo, s katerim se je pripeljal v Ljubljano, na kolesu je bilo pa tudi označeno Pustavrhovo ime.

— Iz Kam jutri? Na zabavo in razvedrilno vam bo nudila »Vinska trgatve«. — Kravice — cviček — pečenice. Frankopanski dvor. Sp. Šiška. 546

— Iz Davčna uprava Ljubljana — okolica ima naprodaj večje množine zidne in strešne opeke. Interesenti se vabijo, da se zglasijo pri davčni upravi Ljubljana — okolica v justični palači soba št. 1, pritičje.

— Iz »Nedeljski popoldanski plesni tečaj« Jenkove šole v Kazini je jutri ob ¼ 4. do 7. ure. »Začetniški tečaj« v ponedeljek ob 20. Novi člani-ce vabljani. Posebne plesne ure vsakodnevno. 542-n

— Iz Ljubljani so umrli ob 13. do 19. t. m. Fajfar Jerica, 76 let, zasebnica, Trnovska ulica št. 25; Richetsky Marija, vd. Gspan, roj. Omanen, 80 let, zasebnica, Ciril Metodova ul. 19-II; Mesojedec Ivan roj. Zgaga, 70 let, žena poštnega poduradnika v p. Josipa, Jenkova ul. 10, prtil.; Režen

Neža roj. Klemenčič, 25 let, postrežnica, Černetova ul. 11; Kostanjevec Marica, 12 let, hči pokojnega banovinskega sluga, Predškofjo 9, pr.; Tropš Desanka roj. Jovanović, 63 let, vdova profesorja, Pleteršnikova ul. 4; Ivanišević Drago, 43 let, brivski mojster, Franciškanska ul. 10; Žitnik Josip, 93 let, zasebnik, Mivka 6. — V Ljubljanski bolnici umrli: Janovski Vladimir, 53 let, bančni uradnik v p. Beethovnova ul. 16; Šircelj Anton, 27 let, hišar, Reka 28, obč. Trebeljevo; Jeglič Franc, 21 let, tipograf, Milska ul. 27; Klinar Valentin, 31 let, delavec, Plavški Rovt 1, Jesenice; Skalar Franja roj. Globočnik, 60 let, žena Kleparja, Draga 7 pri Litji; Kušej Vlado, 2 meseca in pol, sin zasebnega uradnika, Tyrševa c. 29-II; Izanc Edvard, 39 let, uradnik v p. Vransko; Perič Gilbert, 3 leta, sin delavca, Laverca 15; Starič Janez, 72 let, obč. ubogi, Rakovnik 14, obč. St. Rupert; Boben Franc, 6 mesecev, sin klu-

čavničarja, Podjunska ul. 4; Rožič Ivan, 41 let, mizar, Dol. Bukova gora 3, obč. Koprivnik pri Kočevju. — Iz Kamnosestvo Alojzij Vodnik, Ljubljana, Kolodvorska, odprodaja zaradi ve-like zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na hranilne knjižice. 21-L

— Iz Kemično čisti obleke Simene, Kolo dvorska 8.

— Pri ljudeh, ki so potrli, preutrujeni, z delo nezmogljivi, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica prosto kroženje r-vi in poveča duševno in delovno sposobnost. Vodeči kliniki izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda odlične vrednosti tudi za duševne delavce, živčno oslabele in ženske kot dobro odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Za zdravo Ljubljano

Malo odgovora na pripombe k predavanju o zdravilnih predelih v največji bližini Ljubljane

Ljubljana, 21. oktobra. Vaš cenjeni list je prinesel pod naslovom »Reprika, kritiko nepodpisanega avtorja o mojem higijenskem predavanju o zdravilnih predelih v največji bližini Ljubljane«. Vsakdo izmed nas mora stvarno kritiko o vseh važnih vprašanjih le pozdravljati. Slednjič je došel čas, da ne vodimo Slovence — kakor pred 100 leti — le črkatke pravde, sicer pa smo jo imeli pred kratkim o tem, ali pišimo »solnce«, ali »sonce«. O najvažnejših problemih, ki so bitni za vse Jugoslovane n. pr. o problemu brezposelnosti, o vprašanju, kam z letnim odvlikom naše nadprodele fizičnih in duševnih delavcev, dali je Jugoslaviji potrebna kolonija in kje? — pa žal zamažamo čakamo razprav, duplik, replik in kritike. O teh problemih bi hotel človek čitati in razpravljati, pa se o tem še ni pisalo.

Kaj je napram takim bitnim problemom vprašanje: Dali je Ljubljana več ali manj zdravo ali nezdruženo mesto? Vsako večje mesto je opasno samo na sebi v zdravstvenem posledju — zlasti veliko okvaro predstavlja motorizacija prometa. Zategadelj je higijenci za tramvaj in zrakoplov. Dokler ne bo slednji — godba bodičnosti — odpravil cestni motor, je jasno, da ga ne bomo odpravili isto tako pa je jasno, da je mogoče dvigniti javno zdravstvo v Ljubljani, o tem sem podpisani predaval in to svojo trditve vzdržujem.

Na predavanju se tedaj ni govorilo o vprašanju, dali je Ljubljana zdrava ali nezdružena, nego o tem, kako bi se dala Ljubljanskemu narodu prilika, da se napravi lahek pristop k najbednejši slovenski rodbini v bližnje zdravilne predele — v solnčne klimate z absolutno čistim zrakom.

G. avtor prav gotovo ni bil na predavanju, nego je čital samo izvleček v Vašem cenjenem listu, kajti inče bi vedel, da sem se skliceval celo na govore — sicer ne na ono iz dravske banovine, ki je obsojeno na hlevsko življenje, nego na ono iz Srema. Tamkaj so namreč sledeče prilike: seljak ima leto in dan govodo na prostem, veleposelnik pa je drži v hlevu.

Iz Trebnjega

— Delavska zbornica. Delavci in delavke, nameščenci, nameščence. Danes in jutri odločate o svoji bodočnosti. Ko boste oddajali svoje glasove, boste izrekli zaupanje onim, za katere boste glasovali in, ki bodo v bodoče odločali o vaši usodi. Kakor ste storili mnogi v nedeljo pri občinskih volitvah svojo dolžnost, in oddali svoje glasove za narodno zavezno kandidaturo, boste storili to tembolj sedaj, in glasovali le za listo narodnega delavstva. Glasovnice narodnega delavstva so PLA-VEL. Zato popijte jutri vsi na volišče, ki je za sodni okraj Trebnje v občinski pisarni v Trebnjem. Plava je prava in jo priporočajte vsem svojim sodelavcem, prijateljem in znancem.

— Volilni rezultati. Kakor znano, so v vseh občinah sosednega okraja zmagale gospodarske liste JNS, razen v občini Dobričice, kjer so nasprotniki zmagali s plitvo večino 20 glasov. Najljubši izid beleži vsekakor sosedna občina Velika Loka, kjer je nosilec nacionalne liste g. Alojzij. Saj je dobil 544 glasov, dočim je nasprotna lista dobila le 93 glasov. Večno nacionalna Velika Loka je to pot temeljito obratnata s opozicijo, ki je lovila v novem občinskem odboru le 1 odbornika. Tudi na Mirni je volilni rezultat nad vse zadovoljiv. Od 420 oddanih glasov je dobil živ. Od 420 oddanih glasov je dobil nosilec JNS liste g. Franjo Bulc 255 glasov ali absolutno večino in so vse gotovosti opozicije, ki je računala na zmago razbiti-njene v nič. V Dobričicah je zmagala sicer opozicijska lista Slaka Jerneja z 20 glasovi večine. Malenkostna razlika 20 glasov, pa je tako neznatna in nam le dokazuje, da je tudi tu nacionalna misel na čvrstem pohodu. Volilci, ki so oddali glavo-ve za nacionalno listo g. Grmovska, Jožeta, so jamstvo za uspeh v bodoče. Žal, da mnogi izmed onih na katere se je računalo, niso storili svoje dolžnosti in je danes njih kesanje prepozno.

— Nesreča. Pri žaganju na strojno žago si je odžagal tri prste na levi rok. Nose Ivana iz Repč, in je bila prepeljana v bolnico v Novo mesto.

— Zgradarina. Vse davčne zavezance za napoved zgradarine opozarja občina, da vložijo prijavo do konca tega meseca v izogib kazni, ki jih predvideva davčna zakonodaja. Tiskovine prejmete pri občini, kjer je prijavo tudi vložiti.

— Malijev proces. Za Malijev proces, ki se prčne pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu 25. t. m. vlada pri nas silno zanimanje. Obveščamo čitatelje, da bo za »Slov. Narod« o razpravi poročal poseben poročevalec in, da bodo prejeeli krajši ob progi Trebnje — Mirna — Mokronog list še isti dan, ko bo izšel po posebnih kolportirjih. Kdor želi prejemanj list, naj se javi takoj z dopisnico dopisniku v Trebnjem ali upravi v Ljubljani.

— Osebnost. Na izpraznjeno sodniško mesto v Trebnjem je imenovan izprašani sodniški pripravnik iz Novega mesta g. Peterca Franc. Novo mesto nastopi v ponedeljek 28. t. m.

prvo je zdravo, drugo pa je 90% tuberkulozno. Znanstveno obstoji med tuberkulozo goveda in ljudi polna analogija. Iz tega sledi, da lahko ostane vsakdo, tudi vsak Ljubljanec zdrav, ako se udeležuje v naravi. To se danes že vrši: sokolstvo, planinstvo, smučarstvo, sport i. t. d. pospešujejo to idejo. Ugoden procent vojaške sposobnosti je posledica tega zdravstvenega pokreta.

Meni je bilo glavno ležati na tem, da zasigurno tudi dojenčkom, predšolski in šolski že oboleli deci obilico čistega zraka, čim možno preprosto za ultravijoličastim žarenjem. Radi tega zahtevam, da se napravi lahko pristopni vsi oni predeli, ki imajo tak klimat: Golovec, Savska obala, Šmarna Gora.

Tudi g. avtor bo moral pritrčiti, da je tamkaj siguren čist zrak. Fizikalni dokaz, da je tamkaj ultravijoličastno žarenje, ki je danes priznano kot zdravilo, se bo slej ali prej gotovo tudi med Slovence doprinesel. Mi smo ubozen narod: da bi prežikševali stratosfero, seveda nikdo niti v sanjah ne misli. Da pa se lotimo merjenja ultravijoličastega žarenja, bomo mogoče še doživeli — ako Bog dá in sreča junaka. Ako bi izmerili istočasno to žarenje ob obali Ljubljanske, Save, na Šmarni Gori, Golovcu i. t. d., bi se pokazale ogromne razlike. Sedaj jih spoznavamo le na naši koži, na zdravilnih uspehih in na flori (kurije na Šmarni Gori).

Da se g. avtor ni pečal z mojimi predlogi o higijenskem preiskavanju kletnih in drugih nezdruhih stanovanj slovenskih rodbin v Ljubljani, o ustanovitvi gozdne šole za bolno deco na Golovcu, o upostavitvi higijenskih domov za obolele rodbine ob vozni cesti na Golovcu, o zdravilnem parku za dojenčke, predšolsko deco in bolne ob Savski obali, se ne čudim. O tem bodo pač odločevali bodoči občinski zastopniki.

O vsem drugem ni mogoče govoriti v dnevnih novinah; vzdržujem pa svoje teze in predloge in sem jih pripravljen braniti pred zborom higijentikov in specialistov dečjih bolezni. Tamkaj na svideenje.

Dr. Lapajne Živko.

— Trgatev po dolenskih vinogradih je z današnjim dnem s malimi izjemami končana. Povsod se že dobi pri vinogradnikih dober dolenski most. Zato se bodo jutri izletniki posušili dolenskega izletniškega vlaka in prišli v velikem številu v naše lepe gorice.

Iz Škofje Loke

— Poziv narodnemu delavstvu. Jutri ves dan se bodo vršile v Škofji Loki volitve v Delavsko zbornico. Dolžnost vsega narodnega delavstva, pa tudi nameščencev vseh kategorij je, da se teh volitev, ki bodo odločile o nadaljnjem vodstvu te prevzane stanovske ustanove, v polnem številu udeleže. V nedeljo je zmagala narodna ideja pri občinskih volitvah, jutri pa mora dokazati delavstvo in nameščentvo našega zdravstvenega okoliša, da se pridružuje močnim armadi vsenarodnega pokreta z zavestjo, da je edino le v lastni moči države upanje na izboljšanje in ureditev delavskih teženj. Geslo jutrišnjega dne: »Vsi na volišče, kajti plava je prava«.

— Škofješki župani. V sredo prevzame novi župan, notar Stevo Sink poslednje škofješke mestne občine. Iz zapiskov, ki jih hranijo v arhivu občinskega urada, je razvidno, da so si sledili župani v naslednjem vrstnem redu: Franc Krenner je zasedel županski stolec leta 1848, sledil mu je l. 1858 Jurij Pokorn, nato pa Anton Gerbec, ki je vodil mestno občino od 1866—1871. Blaž Mohar, četrti župan je bil do l. 1897, nato pa je županoval notar Niko Lenček od 1897—1901. Lovru Sušniku, ki je bil župan dve leti (1901—1903) je sledil po-novno Niko Lenček od 1903 do 1912, tega leta je prešlo vodstvo občine v roke Josipa Guzelja, ki je ostal na tem mestu do 1913. 23. oktobra istega leta pa je prevzel županske posle Josip Hafner, ki je županoval Škofji Loka polnih 20 let, do pravkar minulih volitev.

Pred procesom proti bratoma Mali in Golmajerjevi

Vsa Slovenija se zanima za ta proces — „Slov. Narod“ priobči v sredo obširno poročilo o umoru Amalijske Mali

Ljubljana, 21. oktobra.
V sredo stopijo pred sodnike v Novem mestu Andrej Mali, njegov brat Anton in Marija Golmajer, da prejmejo zaslužen kaznen. Kriminalna zgodovina pri nas menda ne pozna zločinca, ki bi bil tako razgla-

Anton Mali

bal prebivalstvo in vzbudil tako silno ogorčenje, kakor umor Amalijske Mali v St. Vidu pri Stični. Letos v noči na 26. aprila je bila nesrečna Amalijska, zelo inteligentna, simpatična, skromna in plemenita žena, doma v svoji postelji na strahotno način umorjena. Zločin je razburil ne samo St. Vid in okolico, temveč vso Slovenijo in ljudje so nestrpnost pričakovali, kdaj bo roka pravice zgrabila krvoločnega morilca. Ljudski glas je takoj vrgel sum na Amalijskega moža Andreja Malija in njegovega brata Antona. In res se je kmalu pokazalo, da se ljudje niso motili. Brata Mali sta bila aretirana in po kratkem obdobju sta umor priznala. Preiskava je pa dogajala, da je bila v zločinu zapletena tudi Marija Golmajer in tako je morala tudi ona v preiskovalni zapor.

V sredo se prične v Novem mestu

obravnavati, ki se za njo zanima vsa Slovenija. Saj pa tudi ni čuda, kajti tako strašnega zločina naša na ubojnih in umorih sicer dokaj bogata kriminalna zgodovina ne pomeni zločina. Nagibi so tako podli in nizkotni, sam način umora tako nečloveški, da se je moral oglašiti pravni čut našega ljudstva, ki je z nepopisnim ogorčenjem sprejelo vest, da je mož zasnoval umor lastne žene in da mu je pri tem pomagal brat. Razumljivo je veliko zanimanje za proces proti bratoma Mali in Mariji Golmajer, saj je v našem ljudstvu globoko ukoreninjen pravni čut, a pri tako groznih zločinih se mora zginiti sleherni človeški srce.

Andrej Mali

Naše čitatelje in prijatelje po vseh krajih Slovenije opozarjamo, da priobči »Slovenski Narod« v sredo obširno poročilo o zločinu bratov Malijevih, in prosimo jih naj opozorijo na to, da svoje prijatelje in znance. Poskrbeli bomo, da pride list v vse kraje čim prej tako, da boste lahko čitali poročilo o tej senzacionalni obravnavi že v prvih popoldanskih urah.

dočim je drugi neznan kam pobegnil. Mehmed Dedić sedi v zaporih loškega sodišča, a skrivno zanika. Pravi, da je vložil Sima Matih, on pa, da pri vsej stvari ni nič prizadet. Oblasti mu seveda ne verjamejo in tako bo že moral počakati, da se zadeva pojasni.

Iz Novega mesta

— Gledališka družina »Istra« iz Ljubljane gostuje v Sokolskem domu v torek, 24. t. m., zvečer ob 8. uri. Program je zelo pester in obsega poleg drugih točk nastop tenorista Jarca, bivšega člana bratistavke in ljubljanske opere. Poje operne arije, Lajovic, Pavčič, Konjovič, Bizeta in Lucinica. Druga zanimiva točka pa je Cimerijeva »Maska satana«, groteska v enem dejanju. Občinstvu se toplo priporoča, da v čim večjem številu napolni Sokolski dom.

— Hila, ki jo imajo posebno radi tatovi, je last posestnika Janeza Hrovatiča, v Koroski vasi. Neznani umovci so vedeli, da ima Hrovatič dobro risarico, s katero je že parkrat prepodil tatove. Zato so mu najprej ukradli puško, da je bil razorožen, potem so pa naglo sledili kar trije vlomni, drug za drugim. Pri zadnjem so vdrli v kašo in odnesli iz nje 2 moški obleki, 2 povrhnika, 1 žensko obleko, ženski plašč, 7 kg težko šunko, 7 litrov žganja ter merik jabolko. Pri prejšnjem vladu pa so odnesli 2 panja čebel, s 45 kg medu. V kašo so prišli z vitrihom, v posmeh pa so razstavili na pragu staro mašno knjižico s pozivom na sodišče. Naši neumorni orožniki so že na delu in upati je, da bodo vlomilci kmalu pod ključem. Tudi na Kmetijski šoli na Grmu se množe tatvine. Vlom v blagajno so sledili še nekatere manjše tatvine in bo treba organizirati stražo, da se prepreči nove tatvine.

— Na zadnjem občnem zboru Kluba dolenskih visokošolcev je bil izvoljen tale odbor: predsednik Ipavec Viljem, cand. phil.; tajnik: Polensek Ivo, cand. iur.; blagajnik: Hočevar Franc, stud. iur.; odborniki: Gunde Lojze, cand. vet.; Metak Karel, abs. iur.; revizorja: Vodnik Franc, abs. phil., Misjak Karel, stud. iur.

— Vstopnice k Malijevemu procesu, ki se prične v sredo dne 25. t. m., so se dobile samo na osebno ime. S to novo metodo se je preprečilo, da se ne bo vstopnicam kupčevalo, kot se je godilo pri prejšnjih večjih procesih. Vstopnice so izdane že vse. Na to se opozarjajo oni, ki bi želeli prisotnostvati senzacionalni obravnavi.

— Velik mladinski koncert. Za 16. december se pripravljajo mladinski zbor meščanske šole, da nastopi s svojimi dirigentom strok uč. g. Šterbenkom. Zbor nastopi predvsem z modernimi slovenskimi ter srbsko-hrvatskimi pesmami. Ker bo čisti dobitek namenjen kuhinji, ki je letos finančno na zelo trilih nogah, se naprošajo vsa društva v mestu, da za ta dan opuste svoje prireditve in po tem tudi urede svoje priprave.

— Ljubitelji satovja. Na Kmetijski šoli na Grmu so neznani umovci pokradli iz čebelnjake vse satovje iz panja. »Znadaršček. Orožniki so pridno na delu in upati je, da bo sladkosnedež kmalu v rokah pravice.

— Vedenje, ki nepristoja mladini, ne stari. Po mestu hodi ženska, ki jo vsi poznajo pod imenom »signora«. Menda ni pri zdravi pameti, da jo vlečejo stari in mladi. Nikakor ne pristojajo to vedenje nekaterim starejšim ljudem, še manj pa šolski mladini, ki včasih kar obkoli rove ter si jih posmehuje. Ko pa jih podi od sebe, se pogumneje silijo v njo. Ne smemo se čuditi vedenju otrok, če jim dajejo starejši tako lepe vzgled.

Iz Celja

— Prva seja novega občinskega odbora za Celje — okoličbo bo v sredo 25. t. m. ob 18. v občinski posvetovalnici na Bregu. Na dnevnem redu je zapisiga občinskih odbornikov in konstituiranje novega občinskega odbora.

— V Mestnem gledališču bo drevi ob osmih dobrih koncert prvak na kromatični harmoniki g. Milana Stanteja iz Celja. Ker je čisti dobitek določen za revne dijakeljke gimnazije, je pričakovati, da bo občinstvo iz Celja in okolice obiskalo ta svojevredni koncert v čim večjem številu.

— Dve prvenstveni nogometni tekmi. V nedeljo 22. t. m. ob 13.30 se bo pričela na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« drugorazredna prvenstvena nogometna tekma med SK Jugoslavijo iz Celja in SK Laškem. Sodil bo g. Janežič iz Celja. Ob 15.15 se bo pričela na Glaziji zanimiva prvorazredna prvenstvena tekma med SK Celjem in Čakovcem SK. To tekmo bo sodil g. Cimperman iz Ljubljane.

— Nočno lekarniško službo ima od vstetega petka 27. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

Iz Metlike

— Delovni program našega novega občinskega odbora bo predvsem osredotočen na zgraditev našega metliškega in okoliškega vodovoda, dalje na pokritje kanalov in sploh opešavo mesta, kar je pač prvi pogoj, ako želimo poživiti izletništvo tudi v naših krajih. Precejšnja skrb bo nadalje tudi ureditev pokopališča in pot do njega, vendar pa bo treba paziti, da zaradi sicer slabih gnotnih razmer ne bodo zvišane določke. O vsem potrebnem se bo sklepalo na prvih sejah novega občinskega odbora.

— Premestitev. Učiteljica gđ. Josipina Omahen je premeščena iz Planine pri Sevnici na metliško šolo.

— Za novi način trgatve so se letos spomlad prišli mnogi vinogradniki po vse državi akcijo in je bil ta novi način tudi predmet številnih razprav na raznih vinogradniških konferencah. Določeno je bilo, da se način dela pri grozdju in sadju mora modernizirati in prilagoditi zahtevam moderne trgovine. Trgati se bi morala vršiti po etapah, kar pomeni, da bi se grozdje trgalo, kakor bo dozorevalo. Tako bomo lažje dobili rez izbrano grozdje. Sklenjeno je bilo nadalje, da se prirede tečaj za pripravljanje grozdja za izvoz v novih tipiziranih zabojih in da se grozdje klasificira v tri vrste, dočim bi prodajo vršile po vzorcih posebne borze. Na inicijativno zavoda za pospeševanje trgovine se bodo te konference in tečaj vršili v vseh naših vinorodnih krajih, da bi tako napredovala trgatve, pa tudi prodaja in izvoz našega grozdja, ki smo ga lani v primeri s povpraševanjem imeli premalo, a tako bo tudi letos. Tudi

V ponos mi je perilo

tako lepo in belo in kakor novo, če ga perem

ALBUS terpentinovim milom.

ALBUS terpentinovo milo da bogato mehko peno, odstrani naglo vso nesnago in je tako dan pranja pravi praznik. »ALBUS« terpentinovo milo učinkuje tako blago, da na mojih rokah pranje ne zapusti niti najmanjšega sledu.

Milo, ki učinkuje tako blago, da varuje roke, je pravo idealno milo za moje perilo, — zatorej za vse dni in za vsako perilo: ALBUS terpentinovo milo.

Beli Krajini bi bil potreben pouk o smotrenem pridobivanju grozdja, načinu trgatve in pripravljanju za izvoz, ker svezje grozdje lahko prinese mnogo več dobička, kakor pridelovanje vina, ki poleg težkega dela zahteva tudi mnogo več časa, prodaja pa se kljub temu težje. Upamo, da bo s prihodnjim letom vse to tudi ostvarjeno in da bo naše vinogradništvo stopilo korak dalje, kar bi že davno bilo potrebno.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V SISKI. — Telefon 33-87

Danes in v ponedeljek ob 14.7. in 14.9. uri, v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri

Liane Haid, Gustav Fröhlich, in Szöke Szakall v srčkani in dovtipni opereti

„ZVEZDA Z NEBA“
Film poln veselja in smeja, petja in glasbe, flirtanja in nežne ljubezni!
Pride! Pride!
»KRALJICA SUZNEJ«

Sokol

Tekme obmejne sokolskega okrožja

Obmejno sokolsko okrožje v Logatcu je priredilo v nedeljo, 8. t. m. na letnem teledvišču Sokolskega društva v Dol. Logatcu lahkotletsko tekmovalstvo v troboju članov in članic ter v eni poljubni panogi za člane in članice. — Rezultati so bili, upoštevajoč podeželsko članstvo, zelo povoljni.

V troboju članov je dosegel I. mesto br. Švigelj Milan, Borovnica, z 1494.4 točkami. II. mesto br. Urban Ludovik, Urec-Rakek z 1286 točkami in III. mesto br. Vidmar Edo Dol. Logatec z 1050.2 točkami.

V posameznih panogah članov so bili rezultati naslednji: tek na 100 m: br. Urban Ludovik, Urec-Rakek 12.6 sek.; met krogla: br. Švigelj Milan, Borovnica, 11.82 m; met kopja: br. Švigelj Milan, Borovnica, 40.30 m; skok v višino: br. Švigelj Milan in Jože, Borovnica, 1.48 m; skok v daljino: br. Urban Ludovik, Urec-Rakek, 4.96 m. V troboju članic je dosegla I. mesto s. Godina Julka, Gor. Logatec, s 77 točkami. — V posameznih panogah članic je dosegla s. Godina Julka vsa prva mesta, in sicer v teknu na 60 m z 9.3 sek., v metu krogla s 7 m. v skoku v višino z 1.13 m in v skoku v daljino s 3.88 m. Glede na število članov in članic obmejne sokolskega okrožja, bi bila udeležba na tekmovalstvu lahko mnogo večja. Mnoga društva niso postavila niti enega tekmovalca, iz česar se vidi, da nimajo ni kakega umevanja za take prireditve. Upamo, da bo v bodočih tekmah drugače.

— Sokol I. Ljubljana-Tabor priredi v soboto, 21. oktobra ob 20. uri v lutkovni dvorani na Taboru predavanje: Gibalne sile srednjega in novega veka. Predava br. prof. Aplenc. Bratje in sestre, udeležite se predavanja polnoštevilno. Zdravo! Uprava.

— Sokol na Viču priredi drevo ob 20. v Sokolskem domu svoj II. prosvetni večer s predavanjem br. dr. Stojana Bajiča »Ju-

goslavija v sklopu mednarodnega življenja«. Po predavanju nastop konzervatorist gđ. Kristanove in Rudolfove ter konservatorista br. Draga Burgerja. Po končanem sporedu prosta zabava. Vstop prost. Vsi bratsko vabljeni.

— Prosvetna okrožna konferenca kamniškega sokolskega okrožja bo jutri točno ob 9. dop. v Sokol. domu v Domžalah. Zupni prosvetni odbor pričakuje, da se bodo udeležili konference ne le društveni prosvetari, marveč tudi ostali člani društvenih prosvetnih odborov. Ker se bo na konferenci določile smernice za bodoče delo je udeležba strogo obvezna.

Iz Ptuja

— Železniška nesreča. Včeraj popoldne se je pripetila na postaji Pragersko težka železniška nesreča, ki bi kmalu zahtevala človeško žrtve. Brzovlak, ki prihaja iz Maribora nekako po 14. uri, bi kmalu povzročil prihod na postaje Pragersko službojočega sprevodnika istega vlaka. Ko je namreč vlak odpeljal s postaje, je službojočemu sprevodniku na stopnicah spodrsnilo, da je padel. Kolesa so pograbila njegovo suknjo ter jo raztrgala, njega samega pa je dvakrat obrnilo. Sprevodnik pa je imel toliko prisotnosti duha, da je takoj, ko je zasluhl nesrečo, potegnili roke in noge k sebi, sicer bi bilo po njem. Dobil pa je težke poškodbe na glavi in so ga takoj z naslednjim brzovlakom, ki prihaja iz Ptuja, na zdravniškovo odredbo prepeljali v bolnico v Maribor.

— Živahen živinski sejem je bil 18. t. m. Dogon je bil obilen, pa tudi kupčija je bila živahna. Prignanih je bilo 222 krav, 79 telic, 170 volov, 21 bikov, 96 konj. Prodanih je bilo skupno 238 glav. Cena kravam je bila od 2.25 do 4.—, telicam od 3.— do 4.50, volom od 3.— do 4.50, biku pa po 3.— do 4.25 za kg žive teže. Konje so prodajali po Din 650.— do Din 3250.—. Naslednjega dne je bilo pripeljanih 144 prašicev in 161 svinj. Prodanih je bilo vsega skupaj 67 repov. Cena prašicev je bila Din 80.— do 180.— za komad, svinje pa po 7.— do 12.— Din, prolenki po 6.50 do 7.50, polmastne po 7.50 do 8.— in plemenite svinje po 6.— do 7.— Din za kg žive teže.

— Tatvina. Če ljudje ne pridejo do denarja ali do drugih primernih predmetov, ki bi se dali vnovčiti, se pa enostavno spravijo na dreve ter istega kratkoročno posekajo in drva zvožijo domov. Tako je bilo te dni, ko je neki nepridiprav posekal v gozdu v Zg. Velovleku, last posestnika Kramberger Franca iz Gerenc pri Ptuj, lepo debelo lipo. Tat je lipo razsekale ter drva z nosil na svoj dom in se s tem preskrbel za vso zimo. Orožniki so pa našli sled in zadevo ovadili: sodišču ter je malo upanja, da se bo tat ob zimskih večerih grel ob gorki peči.

— Vandalizem. V petek ponoči je več fantov v planjen stanju vasovalo po vasi Krčevina pri Vurbergu ter v svoji pijanosti dal duška s tem, da je eden izmed njih pobil s kolom vse šipe na hiši posestnika Zorčiča Antona. Zorčič sumi fante, ki so se že pred leti izkazali, da se bo nekaj zgodilo pri njem. Zadevo je ovadil orožnikom, ki so fante ovadili sodišču.

Pristopajte k »Vodničkovi družbi«

Gospodarski položaj črnomeljskega sreza

Kljub izredno težkim razmeram so bili doseženi zelo razveseljivi uspehi

Črnomelj, 20. oktobra.

Črnomeljski srez, ki je sicer znan kot eden najbolj pasivnih in morda v prejšnjih časih tudi najbolj zapuščenih srezov naše banovine, je že lani pričel prav živahno gospodarsko življenje, ki se je letos le še stopnjevalo. V tako kratkem času doseženi uspehi so marsikoga presenetili, ker niso bili ljudje vajeni prevelikih dobrot. Danes pa že lahko ugotovimo, da je ravno črnomeljski srez, če že ne po doslej doseženem napredku, pa vsaj po ogromnem delu, ki ga opravlja za napredek in povzdigi posameznih krajev, gotovo med prvimi in dravski banovini, dočim bo že v bližnji bodočnosti, ako bodo merodajne oblasti dodelile vsaj minimum potrebnih kreditov, lahko v vsakem pogledu med prvimi in najnaprednejšimi. Z veseljem moramo ugotoviti, da je prejšnja otopenost za javno delo že skoraj povsod izginila in da ljudje z največjim zanimanjem sledijo delu sreske oblasti za povzdigo vseh gospodarskih panog. Zlasti pa moramo pohvaliti sedanj način dela, ki s smotnim izvajanjem postavljenih načel stremi za istočasno vsaj približno enako povzdigo vseh panog brez razlike, ker bi izpopolnjevanje je ene panoge nikoli ne moglo doseči tistih uspehov, ki so danes v našem srezu že vidni.

Poljedelstvo in travništvo nas moreta v letošnjem letu zadovoljiti. Ob vsaki priliki je bilo kmetom priporočeno umno obdelovanje zemljišč in ne brezuspešno. Setve kulturnih sadežev so bile povsod pravočasne in ob razmeroma ugodnem vremenu. Dočim se je lani v 11 občinah sreza zaradi suše in drugih pojavov krompir do 90% izrodil, se je letos v vseh zemljah in legah ugodno razvijal in odlično obrodil. S pomočjo banovinske dotacije je bilo namreč nabavljenih 9 vagonov semenskega krompirja po znižani ceni, ki so ga kmetje ponekod zasadiли poleg domaćega semenskega krompirja in se pričeli o prednostih izmenjave semen, ker je v nasprotju z odličnim uspehom novega krompirja stari domači povsod odpoval. Tako pridobljene izkušnje o prednostih izmenjave semen bodo tudi v bodoče ugodno vplivale, ker bo naš kmet končno videl, da prevelika konservativnost zdaj niti za poljedelca ni več umestna, nego mora morda bolj, kakor drugi, napredovati z duhom časa in način obdelave zemljišč izpopolniti.

Vse žito, kakor pšenica, rž in oves, je letos napram lanskemu letu uspelo mnogo bolje, kar dokazuje že sama žetev, ki je ponekod po količini bila boljša za 50% ne glede na tudi boljšo kakovost pridelka. Slabo srečo je imela le občina Sinj vrh, v kateri so poljske in gozdne miši uničile tri četrte posejane koruze in celo pšenice, ki so jo miši ponekod enako uničile od 50 do 75%. Njive so preorali in zasadi zasačili s prosom vendar pa so tudi istega miši napadle. V ostalih krajih je na druge poljske pridelke sicer malo pritnila tudi suša, vendar je bila letina v splošnem srednja.

Banska uprava je predvsem dodelila za zatiranje miši večji znesek, ker bi mišja zalega sicer prihodnje leto mogla napraviti še občudnejšo škodo. Enako je podprla gradbo 6 betonskih gnojšč, dočim je bilo prosilcev 17, kar dokazuje, veliko zmanjše v tem pogledu.

Vse leto je sreski kmetijski oddelek propagiral zamenjavo semen naših kulturnih rastlin, zlasti pšenice. Za prihodnje leto bo srez potreboval najmanj 1 vagon selekcionirane beltske pšenice, ker via da za isto med kmeti izredno veliko zanimanje. Poleg drugih akcij je letos banska uprava skupno s kontrolno in polkurno postajo v Ljubljani in s tvornico za dušik v Rušah napravila 10 gnojilnih poskusov, ki so bili glede na rentabilnost zelo zanimivi.

Tudi v pogledu sadjarstva smo letos mogli zabeležiti napredek. Lani v jeseni in letos spomlad zasajena drevesca so se prav lepo razvila, ponekod jih je le moč poškodovala listna uš, ki so jo zatirali s tobačnim ekstraktom. Sreski kmetijski odbor je nabavil tri samodelne drevesne škropilnice. Stanje vseh vrst sadnega drevoja je bilo zadovoljivo razen orehov v nižjih legah, ki si od lanske pozebe niso opomogli. Sadjarji žele nabaviti iz banovinskih drevesnih novo vrsto oreha, ki bi bila odpornjša proti pozebi. Letos prvič pokrenjena akcija za prodajo in izvoz namiznega sadja iz Bele Krajine bo gotovo vzbudila tukajšnje sadjarje k napredku.

Vinogradništvo nas letos v taki meri ne more zadovoljiti. Zaradi hladnega in deževnega vremena je trta spomlad nekoliko zaostala v razvoju. Škodljivci, razen ponekod trtnega pika, se niso pojavljali, ker so vinogradniki splošno marljivo škropili in skrbno obdelovali svoje vinograde. Zaradi neugodnih vremenskih razmer bo letošnji pridelek daleč zaostal za lanskim.

V pogledu živinoreje smo o žalostnem stanju zlasti svinjoreje že večkrat pisali. S pomočjo občin, sreskega kmetijskega odbora in banske uprave je bilo v vsem srezu izvršeno zaščitno cepljenje svinj proti rdečici po znatno znižani, odškodnini. Nabavljeni so bili 3 mladi bikci montažni v nadomestilo starejših in prežih bikov. Dalje so bili pregledani plemenski bikci in mrjasci, ki so pod stalnim nadzorstvom.

Tudi zadrugištvo in kmetijska prosveta nas morata zadovoljiti, ker je bilo delo povsod poživljeno, enako lepi pa bo bo tudi uspeh. Pod vodstvom merodajnih mož lahko črnomeljski srez mirno gleda v boljše bodočnost.

Vlom

Škofja Loka, 21. oktobra.

V kozolec posestnice Helene Habjanove na Breznici sta se skrila v četrtek čez dan dva Dalmatina in prežala, kdaj se jima bo nudila primerna prilika, da vlomita v hišo, ki je precej na samem. Pod noč sta se osokolila in šla na delo. Eden je stal na straži, drugi pa je pograbil sekiro, dvignil z njo vrata v tečajih in smuknil v hišo, kjer se nikogar ni bilo doma. Po večji je odšel v izbo in spalnico, ter pobral precej vrednosti. Stikal je kajpak pred vsem za denarjem, ki ga pa ni dobil. Pač pa je ukradel srebrno uro, zlato verižico, dva prstana in nekaj druge srebrenine, tako da ima Habjanova okoli 1500 Din škode.

Tatvino so domači takoj opazili in jo prijavili orožnikom, ki so storila že naslednjega dne izsledili in enega aretirali,

Skrivnost starega gradu

Dve žrtvi graščakovega nečaka, ki se je hotel polastiti bogate dedščine

V angleški grofiji Devonshire blizu mesta Exeter stoji grad Delmonte, ogromno poslopje iz začetka 15. stoletja, ki je prešlo po mnogih izpremembah pred poldrugim letom v last rodbine Mansford. Stara poslopja so bila takrat glede na svojo zgodovinsko vrednost temeljito popravljena in opremljena z novimi napravami, tako s plinom, električno razsvetljavo, vodovodom itd. Poglar rodbine, prileten vdovec, je stalno s svojima odraslimi sinovima in nečakom v gradu in sosedje v okolici so ga imeli zelo radi. Tem večja je bila splošna žalost, ko so našli starega Mansforda pred dobrim letom

nekega jutra v postelji mrtvega.

Vse je kazalo, da se je ponoči prebudil in hotel poklicati slugo. V otprli roki je še krčevito stiskal slušalko domačega telefona, ki je vezal njegovo sobo s poselskimi sobami. Smrt je pa nastopila najbrž tako naglo, da je Mansford omahnil na vzglavje in je imel samo še toliko moči, da je pozvonil slugi. Najbrž mu je srce odpovedalo, čeprav je bil dotlej trdnega zdravja. Naslednjega dne je napisal domači zdravnik mrtvaški list, ne da bi si bil belil glavo z vzrokom smrti.

Po oporoki je dobil skoraj vse starčvo premoženje njegov najstarejši sin Thomas, med drugim tudi grad Delmonte. Nekaj časa sta brata z očetovim nečakom živela strogo ločeno od sveta in šele pozneje sta se začela polagoma zopet vračati v družbo. Nekega dne se je pa raznesla nenadoma vest, da se je mladi graščak zaročil s sosedovo hčerko in da bo poroka, ko mine leto dni po smrti njegovega očeta. Toda te načrte je prekršil dogodek, ki je spravi na noge vso okolico. Nekega dne so našli

Thomasa Mansforda tudi mrtvega v postelji.

Po očetovi smrti si je bil uredil spalnico, ki je bila največja in najlepše opremljena soba v gradu. Vse je kazalo, da ga je presenetila smrt tako, kakor njegovega očeta. Tudi on je hotel očividno telefonirati slugi, kar se mu pa ni posrečilo. Tudi pri njem ni bilo mogoče ugotoviti drugega vzroka smrti, nego nenadno otrpjenost srca. Po strogih angleških zakonih trupla niso obducirali.

Seveda je prebivalstvo vsega kraja govorilo o zagonetni smrti starega in mladega Mansforda. Thomas je bil zdrav, krepak mož, zelo navdušen za sport. Jasnno je bilo torej, da ni umrl naravne smrti. V zagonetni smrti obeh je tičala grozna tajna.

Tudi policija je bila tega mnenja in sloviti Scotland Yard v Londonu se je

začel zanimati za skrivnost gradu Delmonte. Uvedena je bila preiskava, ki pa je ostala brez uspeha. Niti najmanjšega dokaza ni bilo mogoče dobiti, da Mansforda nista umrla naravne smrti. Počasi so ljudje pozabili na to in vse je kazalo, da skrivnost gradu Delmonte nikoli ne bo pojasnjena.

Skrivnost se je pa pojasnila čisto nepričakovano. Mlajši Mansfordov sin Richard, ki je ostal po očetovi in bratovi smrti z nečakom v gradu, se ni dal zastražiti in se je naselil v isti spalnici, kjer sta tako nenadoma umrla njegov oče in brat. Njegov oče je spal vedno v isti sobi in to je mlajšemu sinu zadoستovalo, da se je tudi on naselil v nji. Richard je pa vesel mladenič, ki ga niti bratova smrt ni tako potrla, da bi nehal

laziti za brhki dekleti

v okolici gradu. In to mu je rešilo življenje. Nekega večera, ko so vsi grajski prebivalci spali, je skočil Richard skozi okno in hitel na sestanek. Pozneje je pri preiskavi ni hotel povedati, kje se je mudil. Zjutraj, ko se je vrnil, je pa doživel nekaj, kar ga je takoj napotilo k izkušenemu detektivu. Nad posteljo je bil električni ventilator, ki ga je dal napraviti še stari Mansford, in Richard je opazil, da se še vrti, čeprav ga je bil pred odhodom ustavil. Poleg tega je bil pa tudi zaklenil za seboj sobo.

Detektiv je takoj prišel na grad in preiskal vse kote. Kmalu je našel sledove zločina. V eni izmed poselskih sob je bila cela zaloga kemikalij in steklenic, ki jih sluga ni mogel pravčasno skriti. Sluga je najbrž slutil, da ne bo mogel pojasniti, odkod mu kemikalije, in zato

je zločin odkrito priznal.

Povedal je, da je on poglaval ventilator z drugim stikalom s hodnika in da mu torej v spalnico sploh ni bilo treba stopiti. V spalnico ni hotel stopiti, ker bi to pomenilo tudi zanj smrt, kakor jo je bil pripravil staremu in mlademu Mansfordu in kakor je čakala tudi Richarda. V vseh treh primerih je ravnal enako.

Iz retorte v svoji sobi je napeljal

v telefonsko slušalko strupene pline.

Da bi bil uspeh zagotovljen, je vedno pozvonil istočasno v spalnico svojega gospodarja, da bi ga prebudil in da bi si nastavil na usta slušalko. Tako so prišli strupeni plini obema žrtvama v pljuča. Ko je pa domneval, da je žrtev že mrtva, je poglaval ventilator in soba se je prezračila. K zločinu ga je nagovoril Mansfordov nečak, ki se je hotel polastiti bogate dedščine. Slugi je obljubil visoko nagrado. Videč, da so njegovi računi prekržani, se je pa ustrelil.

vilne, kar bi bil res velik uspeh, če pomislimo, da so komaj tako zanesljive vremenske napovedi državni meteoroloških zavodov, a te veljajo samo za 24 ur.

Tragičen nesporazum

Newyorška policija je že vajena po izkušnjah z mnogimi zločinci najprej streljati, potem pa voditi preiskavo. Do tega so jo pripravili zločinci sami, ki so vedno do zob oboroženi in pripravljeni braniti se. Če opetovano je morala policija rabiti orožje, predno se je sploh zanimala za to, s kom ima opraviti in kakšne naklepe so imeli zločinci. Ta praksa je pa privedla oni dan do tragičnega nesporazuma.

Fred Conrad je zagledal v samotni ulici svojega prijatelja in neopaženo se je plazil za njim. V šali potegnil iz žepa ključ in udaril prijatelja po hrbtu, kakor bi imel v roki revolver, obenem je pa zakričal: »Roke kvišku!« Nesreča je hotela, da ni opazil v bližini stoječega redarja. Redar je pa mislil, da gre za roparski napad in ne da bi dolgo pomisljal, je pomeril s revolverjem in sprožil. Conrad se je zgrudil mrtev za hrbtom svojega prijatelja. Ko se je izkazalo, da gre za usodno pomoto, je bilo seveda že prepozno.

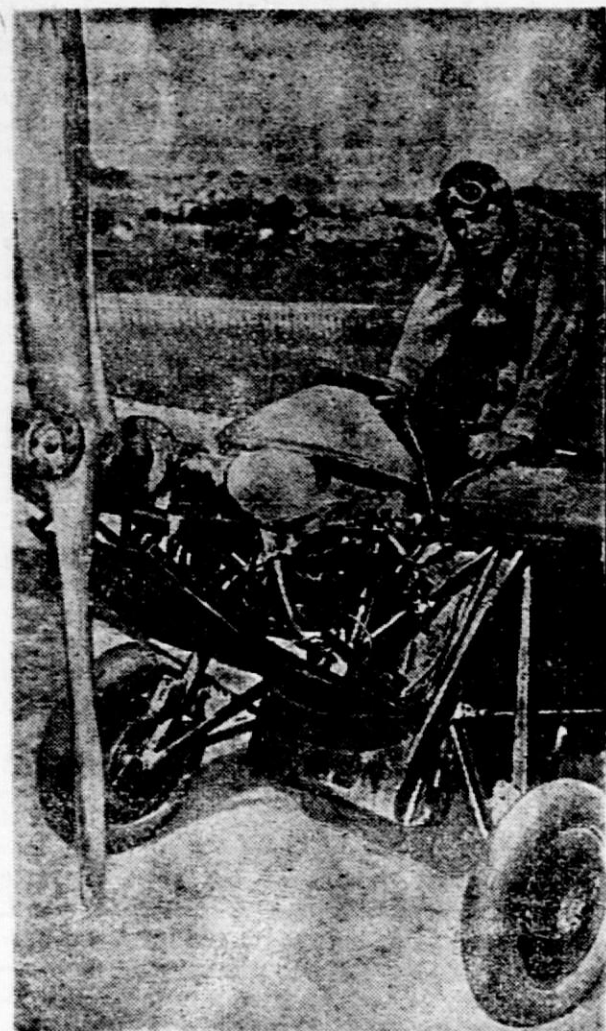
Jahta, ki je prinašala nesrečo

Vsem lastnikom in mnogim potnikom je prinašala nesrečo jahta »Mayflower« (Majski roža). Prvi njen lastnik je bil milijonar Golet, ki si je bil pridobil s kupovanjem in prodajanjem zemljišč ogromno imetje, pa je zdaj že popolnoma pozabljen. Mož je hotel igrati v javnosti važno vlogo in v ta namen je naročil v Angliji jahto »Mayflower«, takrat najrazkošnejšo na svetu. Na jahti je prirejal sijajne pojedine in gostil najvplivnejše veljake. Ko je bila njegova jahta v portugalskih vodah, je bil Goletov gost tudi portugalski kralj Karel, ki so ga pozneje revolucionarji umorili. Goleta je zadel na njegovi jahti srčna kap in jahto je kupila ameriška vlada za 1.200.000 dolarjev.

Med svetovno vojno je služila jahta kot izvidna ladja, po vojni so jo pa preuredili in dali na razpolago amerškemu prezidentu. Na tej jahti so se začela rusko-japonska mirovna pogajanja. Pod Taftovim prezidentstvom sta se mudila na tej jahti nemški cesar Viljem II. in ruski veliki knez Boris, ki je po revoluciji komaj odnesel pete iz Rusije. Potem sta dobila jahto na razpolago ameriška

prezidenta Wilson in Harding, ki sta umrla nagle smrti, kakor tudi Hardingov prijatelj in pogosti gost na jahti, državni tajnik Fall. Prezident Hoover je pa izjavil, da ne potrebuje luksuzne jahte in tako so jo prodali za 31.000 dolarjev veletrgovcu Parshu, ki je pa napovedal konkurz in pobegnil, a zdaj ga iščejo s tiralcio.

Letalo na parni pogon

Amerikan Beckley je izumil letalo, ki ga ne goni bencin, temveč para. Prvi poskusi v pristanišču Akron so se baže dobro obnesli

Zlato na Filipinih

Gore na filipinskem otoku Luzonu krijejo v sebi mnogo zlata, ki ga pridobivajo vedno več tako, da je postalo zlato v kratkem času važen vir dohodkov te že itak bogate zemlje. Če bo šlo tako naprej, bo zlato kmalu igralo na Filipinih važnejšo vlogo od sladkorja, ki je bil doslej najvažnejši pridelek. Že cela stoletja so pridobivali domačini na Luzonu v gorah zlato, seveda pa le malo, kajti čistega zlata ni v naravi, domačini ga pa iz rud niso znali izločiti. Šele leta 1914 so začeli na Luzonu pridobivati zlato po modernih metodah in leta 1929 je bila ustanovljena prva velika delniška družba za pridobivanje zlata. Zdaj deluje na Filipinih že 14 rudniških družb in do konca leta se bo njih število še povečalo.

Od vseh strani prihajajo po bogastvu hrepenéči ljudje na otok Luzon, da bi kar čez noč obogatili. Prej so se zanimali za ležišča zlata samo Američani, zdaj pa stopajo na plan tudi domačini. Podjetja obratujejo z vedno večjim dobičkom. Dočim je znašala produkcija zlata na Filipinih pred 10 leti komaj dobrih 20 milijonov, je po skočila leta 1929 že na dobrih 120 milijonov. Tako so postali Filipini važna kolonija Zedinjenih držav. Glede pridobivanja zlata so jih prekašale predlaskimi samo Aljaska, Kalifornija, Colorado, južna Dakota in Utah, lani so pa bili že na drugem mestu takoj za Kalifornijo.

Dva lepa buldoga

Lepa sicer nista, pa sta bila vendar na parji razstavi odlikovana kot najlepša predstavnik svoje pasme

Ženska vodila razbojniško tolpo

Sanghajska policija je imela te dni dober lov. Posrečilo se ji je spraviti pod ključ najnevarnejšo banditko, ki je strahovala ljudi ne samo na Kitajskem, temveč tudi po drugih delih Azije. Gre za 22 letno Von-Pe-Mai. Na njeno glavo je bila razpisana nagrada 20.000 dolarjev. Dobi jo policija v Sanghaju. Von-Pe-Mai je strahovala s svojo tolpo ljudi zlasti v pokrajinah Kian-Sou in Ce-Kian. Dolgo ničije ni verjel, da vodi nevarno razbojniško tolpo ženska. Mai je hči stare kitajske rodbine in vzgojena je bila v angleških šolah. Nastopala je tako rafinirano, da je niso mogli zasačiti. Prvo vest o tem, da vodi tolpo ženska, je prinesel neki kitajski častnik, ki se je peljal v civilni obleki po reki in ga je tolpa napadla.

Vlada je poslala nad razbojniko močan oddelek vojaštva, ki so se mu razbojniki postavili po robu samo v pokrajini Ce-Kian. Vnela se je krvava bitka in razbojniki so končno obkolili vojske. Mai jih je pozvala, naj se udajo. Poveljnik je njeno zahtevo odklonil in posledica je bila, da ga je Mai na mestu ustrelila. Največji plen so dobili

tokovaj, ko so ujeli osem trgovcev, ki so bili odpotovali iz Sanghaja. Na parnikih jih je napadlo sedem banditov in dobili so 240.000 dolarjev. Poleg tega pa še 270.000 dolarjev odkupnine. Kitajske oblasti stoje zdaj pred koščljivim vprašanjem. Če bi šlo za moškega, bi mu odsekali glavo, ženske pa po kitajskih zakonih ne smejo usmrtiti. Sodišče ne ve, kako kaznovati nevarno in obenem zelo lepo banditko. Morda jo bodo zastrupili ali ustrelili, če jim ne uide.

Vpliv kave na plodnost

Prof. dr. H. Stieve pravi, da zrna kava slabo vpliva na plodnost — zaenkrat samo pri žajcih. Ne samo samci, temveč tudi samice pod vplivom kave zelo trpe v svojih spolnih funkcijah. Če dajemo zajkamlj delj časa črno kavo, poginejo jajčka v njihovih jajčnikih. Po 4—6 tednih se izpremenijo jajčniki tako, da je žival za daljšo dobo neplodna. Pri tem pa porcije kave nikoli niso bile tako velike, da bi škodovali drugim organom.

Kava je škodljiva samo zaradi kofeina. Vpliv se pozna zlasti v začetku poskusov. Če pa delamo poskuse več let, se žival kave navadi in postane zopet plodna. Vendar pa močno trpi zdravje živali, posebno srce. Ugotovitev prof. Stieve velja tako rečeno za enkrat samo za zajce, vendar bi se pa morali ljudje zavedati, da lahko kava tudi njim škoduje.

Demonstracije proti Hitlerju v Ameriki

V zvezi s procesom proti požigalcem nemškega parlamenta je prišlo to dni v Filadelfiji do demonstracij. Neka ženska se je dala privezati na ulici, da bi je policaji ne mogli pregnati

Radioprogram

Nedelja, 22. oktobra

8.15: Poročila. 8.30: Gimnastika (Vrhovec L.). 9: Versko predavanje (dr. Rant). 9.30: Orgelski koncert (g. Arnič Blaž). 10: Higijena stanovanja (g. Govekarjeva). 10.30: Slovenska glasba, pojejo gđ. Korčnanova, g. Tone Petrovič in g. Bahovec s spremljevanjem Radio orkestra. 11.30: Slovenska glasba, izvaja Radio orkester. 12: Čas, plošče. 16: Pridobivanje lanu in izdelovanje predvra (Sinkovec). 16.30: Ljudska igra: Magda — izvaja Delakov gled. studio. 17.30: Plošče. 20: Prens operete »Havajska roža« iz Ljubljane. Vmes čas in poročila. 23: Konec.

Ponedeljek, 23. oktobra

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Divjačina — pripr. a v kuhinji (g. Svetelova). 18.30: Francoski kmet (g. Jerasova). 19: Plošče. 19.30: Poročila za inozemstvo. 20: Komorni pihalni trio. 20.45: Operetni večer. Sodelujejo: g. Poličeva, gđ. Gostič in Zupan s spremljevanjem Radio orkestra. 22: Čas, poročila, Radio jazz. 23: Konec.

Torek, 24. oktobra

11: Solška ura: Do Skoplja in Ohrida (Marjan Tratar). 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Otroški koteček (g. Gabrijelečeva). 18.30: Plošče. 19: Francosčina (prof. Prezelj). 19.30: Položaj Slovencev ob vstopu l. 1848. (R. Dostal). 20: Gđ. Ella Singer poje šlagerje, vmes igra šlagerje Radio orkester. 21.15: Kuplete poje s spremljevanjem harmonike Šlapanik, vmes harmonika solo. g. Kuhar. 22: Čas, poročila. 22.30: Angleške plošče. 23: Konec.

Sreda, 25. oktobra

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Komorna glasba, Radiokvintet. 18.30: Radio orkester. 19: Tujski promet v Dravski banovini (dr. Brilej). 19.30: Uvod v opero. 20: Prens opere iz Ljubljane. Vmes čas in poročila. 23: Konec.

Četrtek, 26. oktobra

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Otroci in knjige (Marija Kmetova). 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 19: Srbohrvaščina (dr. Rupej). 19.30: Plošče po željah poslušalcev. 20: Prens iz Zagreba: Francoska glasba. 22: Čas, poročila, Radio jazz. 23: Konec.

Petek, 27. oktobra

11: Solška ura: Jadransko morje (dr. Bohinec). 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Plošče. 18.30: Kulturno predavanje. 19: Sokolstvo (prof. Jeras). 19.30: Sarajevo in Hercegovina (Aljancić). 20: Prens iz Uniona: Koncert čehoslov. lige ob priliki 15letnice čehoslov. republike. 22.30: Čas, poročila, plošče. 23: Konec.

Sobota, 28. oktobra

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 18: Plošče, stanje cest. 18.30: Zabušno predavanje (St. Biteznič). 19: Ljudski nauk o dobrem in zlu dr. Veber). 19.30: Zunanji politični pregled dr. Jug). 20: Radio orkester: Glasna glasba. 20.30: Plošče. 21: Kvartet »Glasbene Matice« poje zdr-

vice in napitnice — vmes saksofon solo, g. Zihel Miloš. 22: Čas, poročila, Radio jazz. 23: Konec.

Z Jesenic

— Vse enj. čitatelje »Slov. Naroda« opozarjamo na današnji inšert g. Francea Dežmana, restavraterja, mesarja in prekaževalca na Jesenicah.

— »Gospa ministrca« na Sokolskem odru. Gledališki odsek Sok. društva na Jesenicah se je za zimsko sezono zelo dobro pripravil. V zadnjih tednih je izpopolnil vse oderske naprave, tako da bo z uspehom uprizarjal tudi težja oderska dela ob neomejenem številu igralcev pri dobri seneriji in razsvetljavi. Na repertoarju ima razna domača dela, a tudi prevode lepe drame in sijajne veseloigre domačih in tujih avtorjev. Kot otvritveno predstavo bo drevi (v soboto) ob 20. uri in jutri v nedeljo ob 20. uri uprizaril Branislava Nušića s sijajno veseloigro »Gospa ministrca« v režiji brata Klavore. Sodelujejo poleg starih tudi nove moči. Med odmorji bo igral prvovrstni društveni orkester.

— Sport. V nedeljo poldnevno se vrši v Kranju nogometna tekma za prvenstvo Gorenjske in Notranjske med I. moštvi SK Korotan iz Kranja in Bratstva z Jesenic. Z ozirom na to, da se na vročih tleh Kranja vrši odlična prvenstvena nogometna tekma med najhujšima rivaloma Gorenjske, se apelira na vse prijatelje sporta na Jesenicah, da v nedeljo pohitijo v Kranj, da dajo pri tej odlični borbi vzpodbudo našim nogometašem.

— Dejanja, ki nikomur ne koristijo. Ni se še pomirila ostra volilna kampanja, še vedno se najdejo fanatični ljudje, ki ne morejo pozabiti hudega poraza pri nedeljskih občinskih volitvah in ga opravičujejo z vsemi mogočimi izgovori. Ni krivda predstavnikov JNS, da je do te ljute volilne borbe sploh prišlo, ker so nudili obema nasprotnima skupinama roko, da bi pri volitvah nastopile vse skupine na eni sami kandidatski listi. To bi se dalo prav lahko izvesti, ker ni bilo pri gospodarskih in socialnih vprašanjih pri vseh treh skupinah nobenih nesoglasij, a tega niso hoteli videti ostalih dveh skupin, ker so z gostovostjo računali na popolni poraz JNS in da samo oni uživajo popolno zaupanje vseh občanov. Toda zavednost volilcev in stajno izvedena organizacija priprav za volitve s strani JNS so vsem nasprotnikom prekrizale račune. Sedaj po volitvah groze z gospodarskim bojkotom vsem onim, ki so oddali glasove za JNS. Pri tem pa pozabljajo, da se pri večini ne da bojkot uspešno izvajati in da ne more prinesiti nobenega haska onim, ki ga hočejo izvajati. Ko bi večina hotela izvajati milo za drago, bi bilo na cesti naenkrat mnogo hlapcev, dekel, služkinj, pomočnikov, učencev in tudi namencev drugih barv, ki služijo kruh pri naših ljudeh in bi naenkrat izgubile mlekarice, prodajalci sadja in poljskih pridelkov, a tudi trgovci in obrtniki svoje najboljše odjemalce in plačnike. V interesu vseh je, da se vžive v položaj in prenehajo z brezplodnim delom, od katerega bodo imeli samo škodo.

— Huda borba za vsakdanji kruh. Sedaj, ko so v večini končana poljska dela in ko se gradbena sezona bliža koncu, prihajajo v naš kraj zopet cele grude brezposelnih iz drugih krajev, ki tu prosjajo ali iščejo dela. Vmes pa je mnogo krošnjarjev, osobito Bosancev, ki oberejo vsak kraj in vsako družino in se ne odpravijo, dokler ne kupijo kaj od njih. Dan za dnem je več teh ljudi, eni prodajajo kozmetična sredstva, drugi pseke za ribanje, tretji race in gosi, četrti nabirajo staro obleko, peti pa se izdajajo za poplavljenice, katerih ne more nihče kontrolirati če so res to, kar trdijo. Jeseničani niso bili napram resničnim siromakom nikoli trdosrčni, toda kar se dogaja zadnji čas, pa se ne more trpeti naprej. Na Jesenicah samih je več sto delavskih fantov in deklet brez posla, v mnogih primerih v družini sploh nihče nima dela in zaslužka in so taki ljudje sami bolj potrebni podpore kot oni, ki jo zahtevajo od njih. Prispevek za bednostni fond, ki ga plačujejo samo delavci in KID na delavske mezde, znaša mesečno nad 50.000 Din, ki gre drugam. Pri nas plačujejo prispevke za bednostni fond vsi delavci in nameščenci razen onih, ki imajo 9 otrok in so mnogi v takih razmerah, da bi bili nujno potrebni podpore iz tega fonda, ne pa da jih morajo sami plačevati. Vsi prispevki za bednostni fond delavcev, nameščencev, inozemcev in podjetja pa znašajo mesečno blizu 100.000 Din, a imamo kljub temu na Jesenicah še več prosjakov od drugod kot poprej.

Iz Kranja

— Korotan (Kranj) : Bratstvo (Jesenice) — borba za prvenstvo Gorenjske. Odlična prvenstvena tekma, ki se bo v nedeljo odigrala v Kranju, vzbuja širom Gorenjske veliko zanimanje. Saj se niso pozabljena presenečenja prošle sezone, ko sta bila oba kluba na domačem igrišču poražena, na tujem pa sta zmagala. Letos pa se je pričelo ravno obratno. Tudi prvič se je zaključna tekma vršila v Kranju in je odločitev padla šele v podaljšku tekme dvakrat po 15 minut. Stanje točk je danes ugodnejše za Bratstvo in zadostuje že remis, da si v nedeljo osvoji prvenstvo. Vendar so kranjska tla prevroča, da bi se moglo s sigurnostjo na to računati. Kajti Kranjčani bodo napeli vse sile, da se revanžirajo za nedavni poraz 3:4 (3:2) na Jesenicah in si pribore častni naslov »Prvak Gorenjske«, katerega so v minuli sezoni zaradi podedovanja nasprotnika precej nesrečno izgubili. V predlgi se srečata v revanži prijateljski tekmi rezervi obeh klubov. Korotanova rezerva bo nastopila v dozdaj najmočnejši postavi, da se čim izdatneje revanžira za poraz na Jesenicah. Pričetek bo že ob 13.30.

— Smrtna nesreča. Prejšnjo sredo popoldne je klatil kostanj 26-letni posestnikov sin Eržen Franc iz Zg. Zabukovja. Pri tem poslu je tako nesrečno padel iz višine 10 m, da se je smrtno ponesrečil. Smrtno poškodbo mu je najbrž zadala močna veja, na katero je med padcem zadel. N. v m. p.

Za srečo.

— Kaj pa pomeni avtomobilska pnevmatika nad vrati?

— Ker podkve skoraj nikjer več ne dobi, jo mora nadomestovati pnevmatika.

Darujte za nesrečne poplavljenice

Henderson v Ženevi

Predsednik razorožitvene konference Henderson pred Nansenovim kipom

Vremenske napovedi za tri leta

Brata Tippenhauer v Newyorku imata privaten zavod za vremenske napovedi in pravita, da lahko napovedujeta vreme za tri leta naprej. In mnogi so o tem res prepričani. Nad 200 zasebnikov in organizacij se je aboniralo pri bratih Tippenhauer, da dobivajo redna vremenska poročila za 2 do 6 mesecev vnaprej. Da ne gre tu za navadno sleparijo, dokazujejo že abonent, ki so med njimi Severonemški Lloyd, newyorška družba mestnih pilarn in newyorški Golfklub. Tudi veliki modni saloni dobivajo redna vremenska poročila iz njunega zavoda. Razumljivo je, da imajo taki abonentni interes na vremenskih izpremembah, manj razumljiva je pa radovednost znanega milijonarja Rockefellerja, ki si daje že od leta 1929. pošiljati vremenska poročila redno za šest mesecev vnaprej.

Šef zavoda Henry Tippenhauer obzaruje samo, da se ljudje zadovoljujejo z vremenskimi napovedmi za šest mesecev in da jih nočejo za daljšo dobo. Mož za trjuje, da je vreme na zemlji odvisno od premikanja planetov in na tem je zgradil svoj sistem. Med svetovno vojno je bil njegov brat Ludvik interniran kot nemški državljani na otoku Haiti in ta čas je porabil, da je sestavil novo metodo o napovedovanju vremena. Leta 1929 je ustanovil Henry Tippenhauer v Newyorku pisarno, njegov brat je pa ostal na otoku Haiti, kjer je delal v observatoriju v Port-au-Prince na temeljih metode, po kateri zdaj njegov brat napoveduje vreme. Brata Tippenhauer trdita, da so njune vremenske napovedi v 75 do 80 % pra-

Znanstvena banka kraljevine Jugoslavije a. d.

PODRUŽNICA LJUBLJANA, Gajeva ulica 6 (Dukičev blok) — Telefon šte. 30—20

daje kredite obrtnikom in obrtnim podjetjem na menice in uknjižbo z odplačevanjem na obroke in na tekoči račun.

Besedo imajo naši čitatelji

Čudno gospodarimo

Ob novi Luckmanovi hiši v Gradišču je bil trotoar mesece in mesece zbetoniran. Pa so ga pretekli teden končno pomedli, pripeljali kotel za kuhanje asfalta in nekje jutro je bil hodnik asfaltiran.

Drugi del hodnika na Erjavčevi cesti nasproti se ni bil zbetoniran in tako so potem, ko je bil oni v Gradišču asfaltiran, pričeli z betoniranjem drugega dela. Medtem je seveda kotel romal na drugo mesto, hodnik pa čaka, da se ga mogoče čez nekaj mesecev, analogno kot pri prvem delu, umislijo in asfaltirajo.

Pametni človek bi rekel, da bi bilo treba najprej zbetonirati in pripraviti tudi del za asfaltiranje in potem vse hodnike naenkrat asfaltirati. Mestni gradbeni urad je seveda drugačnega mnenja in dela — razjona — naneje.

Tako nekako je tudi s tramvajem, samo da gre tam za večje zneske. Ko so poigali tir proti Šiški in proti glavnemu kolodvoru, so bile krajevne razmere na las takšne kakor so danes in vendar so letos našli za potrebno, pred Pivovcem vse postaviti, kar so prej položili. To seveda stane denar. Mestna občina ni imela, kolikor vemo, nikdar preveč sredstev, zato tudi ne vidimo potrebe, da se na tako brezobzirno površnin način delajo tako važni načrti in meče denar skozi okno. Živimo v času, ko je zagospodovala deviza »načrtano gospodarstvo«, v času štiriletk in petletk. V Ljubljani pa nismo sposobni videti niti eno leto naprej! Ali pa morda nočemo?

Eden, ki mu ni vseeno, kako se gospodari.

Stoji, stoji tam Bežigrad

za gradom teče rdeča kri... ne, rdeči cvček, da bi gnil malinske kamne tri. Tudi Laudon vojvoda tam ne stoji in krvavega meča v rokah ne drži in noče imeti... Ali tukaj je dosti laudonov, ki krvavo gledajo, črne lopate ali rdeči cvček v rokah drže in hočejo imeti šolo. In ti laudoni so zaslužni možje, ker hočejo šolo. Sicer hočejo vsi Bežigradčani — kar nas je — šolo, le zaslužni vsi nismo, in to je razlika med zgodovinskimi Laudoni in dandanašnjimi laudoni.

Zato pravzaprav ne gre za šolo, ker bi ta sicer za najmanj pet let stala, nego za zaslužnost, ki so jo ali ki smo jo že tolikrat ugotavljali na vseh mogočih slavnostih. Edino, kar nas — Bežigradčane — moti, je vprašanje, če za tako reč, kot je šola, more biti kdo ali kaj zaslužen. Če je občina ugotovila nesporno potrebo po šoli in bi občini pošteno odrajujemo davke in druge prijetnosti, je njena zasluga le v tem, da nam šole še ni postavila, poleg tega pa je njena dolžnost, da jo postavi. Besedo zaslužni mi — Bežigradčani — namreč izvajamo od zaslužiti. Zaslužen mož je torej oni, ki dosti zasluži in na mnogih krajih zasluži. In pri zidanju šole gre torej za to, da naši laudoni pošlejo dovolj zaslužni mož, v kolikor že niso sami zadosti, da začno ti kopati temelje. Stvar je torej jasna in enostavna, bi rekel ljubljanski meščan, ki ne pozna naše zavistosti in zvitosti.

Pa ni tako. Mi vsi hočemo priti samo na zaslužno tablo, ki bo iz bronu vilita in bo v veke pričala, koliko je kateri zaslužil — ne — nego koliko zaslug si je pridobil pri tej šoli. Zato bi bilo pravilno, da se najprej naredi načrt za to bronasto tablo in se nas vse — z zaslužnimi možmi vred — pokliče na zborovanje vsako leto vsaj dvakrat. Tabla pa mora biti velika, čez vso šolo — ker koliko mož pa ni zaslužnih — saj morajo skoro vsi rediti svoje družine in piti cvček. Pa tudi na stroju in stenah vsakega razreda je treba urediti tako, da bodo učenci čitali med dolgotrajnim poukom lahko svoje vzore. Kakor vidite, stvar še ni nikakor dognana in zrela in je treba zborovanj in zopet zborovanj. Nam Bežigradčanom je končno vseeno, kje bo šola stala — ali v gramozni jami, ali na pekavskih njivah, ali na

šmarni gori, ali v Cerkniškem jezeru, ker ta »bo« pomeni boljše bodočnost, mi pa točemo mizerijo sedanjosti. Tako imamo torej Bežigradčani najmodernejšo šolo že pet let! Zato stopamo na plan s sledečim predlogom in upamo, da nas ta povzdigne na bronasto tablo. Ta predlog je — štrajk! Štrajkajmo v produkciji šolobveznih otrok in producirajmo samo zaslužne možje! Samo pomislite, kaj to pomeni socialno, evgenično, gospodarsko, državotvorno, kulturno in... itd. Šol ne bo treba in vseh njenih živih in neživih pritlikov, ne bo umazanih plenit in ne najdenkov in ne... in ne... itd. Samo bronasta tabla bo od vzhoda do zahoda Bežigrada!

Premišljajmo o tem, kajti težave neizbežne pridejo, in če bomo pili samo iz čaše opojnosti (cvček) in ne tudi iz čaše modrosti, bo pala nadloga na nas in naše otroke. Nič ne pomaga, če smo beži — grajčani. Neizbežna pride in ne ubežimo ji, kakor ne bomo šoli in zaslužnim možem.

Zato smo prepričani, da bomo dobili tlakovane in asfaltirane ceste, da bomo razširili kanalizacijo, da bomo dobili vse polpretekle kulturne institucije srednjeevropske province in da bomo zidali — šolo, kajti poleg raznih nadlog se bližajo od vseh strani volitve, ker »postava zverinam je nova podana...«!

Pravico tudi kolesarjem

Pod tem zaglavjem je bil objavljen nedavno v »Jutru« daljši članek, ki bi ga gotovo vsi kolesarji podpisali.

Kolesar menda nima na cesti nikake pravice. Kdorkoli se more, se mu nastavi in vanj obreže, kot bi kolesar ne bil človek, temveč pes. Pešci se mu nalašč nastavlja in se najmanj ne čutijo dolžne (niti izobraženci), da bi se mu umaknili, četudi bi imel peljati po najbolj posuti, blatni ali jamasti cesti. Nič zato, če pa de in se več ali manj poškoduje, morda celo ubije.

Če vozi kolesar po cesti, ki je vsa posuta in ima le dva kolovoza, pravilno po desnem kolovozu, se mu bo vsak pešec le zelo nerad umaknil, kot bi to ne bila zahteva olike, da se močnejši umakne šibkejšemu, kar je kolesar gotovo, pač ga še prav nesramno nahruli. Če vozi pravilno po desni strani ceste, ti naenkrat za hrbtom zatuli avto in ker ne vidiš nazaj, ne veš, koliko naj se še umakneš ali sploh stopiš s kolesa. V tem primeru riskiraš, da te avto povoz, ker zdvi tik ob tebi naprej, ti pa ne znaš na desno stopiti s kolesa. Moreš kvečjemu le pasti na desno, da te ne povoz. V strahu, da bo zdaj zdaj po tebi, te kar mraz spreleti in se oddahneš, ko vidiš, da si enkrat srečno smrti ušel.

Na kolesarja se ne ozira ne pešec, ne voznik, niti avtomobilist bodisi pri srečanju ali prehitovanju. Vsak je menda prepričan, da je le kolesar dolžan (kakor pes) umakniti se, če noče biti povozen.

Kolesarji smo pošteno plačali davek za obrabo cest. Koliko pa kolo cesto obrabi? Prav nič, še pogladi jo in ko je enkrat zgledena, kaj radi po tistem kraju hodijo pešci in kolesarje preganjajo. Avto pa cesto zelo škvari in napravi jame, da po njih ne more kolesar voziti, če ne more riskirati kolesa ali stresti svojih kosti iz kolo. Sedaj, ko smo plačali takso, niti ne smemo več voziti, četudi le malokdaj, svojih otrok na kolesu. Železnica, tramvaj ali avtobus pa lahko naloži brez kazni kolikor hoče in more. Avto za štiri osebe lahko naloži šest oseb, s šestimi sedeži pa lahko tudi deset oseb brez kazni, le kolesar tega ne sme storiti, četudi naloži na kolo svojega otroka, na katerega bo gotovo bolj pazil, kot na samega sebe.

Kolesarjev je na prometnih cestah skoro polovico manj kot pešcev in gotovo na tisoče na dan, pa nimajo prostora, kjer bi se smeli in mogli voziti. Avtomobilistom pa se grade asfaltirane ceste. Z velikimi kockami tlakovane ceste kot je Tyrševa, skoro niso uporabne za kolesarje. Ob strani

kupi gramoz ali blata, po sredi jame, da se bog usmili, po hodniku ne sme, četudi je prazen. Pešec pa sme prosto hoditi po cesti, kolikor se mu zljubi in kolesarju zastavi cesto.

Dokler ne bodo za kolesarje urejeni posebni ozki pasovi ob straneh cest, po katerih ne bodo stale luže, naj bi se jim dovolilo uporabljati hodnike, če so ti prosti pešcem in če nimajo robnikov, da more s kolesom vsak hip na cesto zapeljati. Ker je kolesarjev na tisoče, in je kolo potrebno prometno sredstvo in ne luksuz, bi jih že lahko malo bolj upoštevali in jim dali več pravice.

Kolesar je mali človek, ki si ne more kupiti avtomobila in je zato toliko bolj potreben zaštite.

Z malenkostmi pomagajmo kmetu!

Malo je pri nas ljudi, ki bi mnogo popotovali tudi po tujih državah, silno malo jih je pa med temi, ki bi na svojih popotovanjih mislili tudi na budo našega kmeta. Zelo, zelo malo jih je zares, a vendar sem srečal moža, ki ima srce in svoje misli tudi v tujini vedno pri svojem narodu, in v razgovoru o obupni krizi našega kmeta je sprožil in povedal toliko pametnega, uvaževanja vrednega in koristnega, da naj iz razgovora navedem ne nekaj prav lahko izvedljivih nasvetov, ki naj bi jih upoštevali predvsem naši gostilničarji in kavarnarji ter tako našemu siromašnemu kmetu brez najmanjših žrtev prav mnogo koristili, njihov gostje bi pa te pomoči kmetu skoraj tudi ne občutili.

Naš vinogradnik je uničen, ker vino nima nobene cene več, da je prodajna cena vina gotovo nižja od produkcijskih stroškov. V Franciji dobijo po gostilnah pri vsakem kosilu in pri večerji osminsko vina, če ga naročiš ali ne. Vino je vračunjeno že pri jedi in zato ne plačaš za obed prav nič manj, če vino pustiš. Tudi, če pijesh pivo ali si abstinent, vedno dobíš in plačaš tudi to osminsko vina. Čeprav Francozi ogromno množico svojega vina izvažajo, vendar s tem skrbijo, da je tudi doma vedno zagotovljen vsaj minimum konzuma, pri nas, kjer pa popijemo mnogo drugega piva, bi pa ta navada konzuma gotovo dvignila, kar bi gotovo občutil tudi kmet pri lažji in bolj-ši prodaji svojega vina. Če sami gostilničarji bi lahko uvedli to prakso, saj bi tudi njim ne škodila, tudi gostje bi se ji radi privadili, ker bi jo le malokateri občutili, med pivci piva in abstinenti bi se pa tudi le redki branili pomagati kmetu. Če se gostilničarji ne upajo pričeti, naj obligatno osminsko vina odredi občina ali banovina.

Kar se sadja tiče, ki ga priporočajo vsi moderni zdravniki in higieniki, je tudi že v nekaterih krajih Dalmacije od nekčad upeljano, da po kosilu in večerji v gostilni dobíš grozd, breskev ali hruško »brezplačno«. Čeprav je naša banovina v sadjarstvu najbolj napredna in ima od njega tudi največje dohodke, vendar je sadje v gostilnah le redkokje na mizah ali je pa tako drago, da ga gostje le malo vžijejo. Torej, Dalmatinci, ki jim prav radi očitamo nazadnjaštvo zlasti v gostilniških in hotelskih zadevah, so daleč pred nami, ker tam dobimo po mnogih krajih vino in sadje pri obedu brez posebnega računa. Čudno, da predstojniki higijene in obrti v naših mestih tega še niso opazili, kakor bi sadje smatrali še za luksuz. Grozdni teden smo imeli in vsaj takrat naj bi bili odredili, da mora biti v vseh javnih lokalih tudi grozdje vsaj po primernih cenah. Ker imamo pravkar trgatve, zamujemo še vedno lahko popravimo, a domača jabolka bi morala biti gostom vedno na razpolago kakor kruh, ki se v mnogih državah n. pr. tudi v Bolgariji pri obedi ne računa. Naše tržno nadzorstvo je že samo skušalo dvigniti konzum sadja in je skušalo doseči uspehe na trgu na vse načine in tudi s prav znatnimi žrtvami. Uspeh je bil malenkosten, zato naj na mestni občini predpiše, da morajo gostilničarji brez posebnega računa dati k vsakemu obedu in večerji tudi jabolko, razen tega pa morajo biti po vseh mizah tudi kosarice z jabolki po primernih, ne za luksuz računanih cenah. Gostilničarji bodo že znali priti na svoj račun, gostje bi se gotovo ne pritoževali, konzum sadja bi pa v korist

zdravja v mestu in v korist kmeta silno narasel. Občina bi pa s to naredbo pridobila tudi še na drugi strani, ker bi s trošarino povečali mestne dohodke.

Švica je tako bogata, da se mi niti v sanjah ne moremo meriti z njo, in vendar štiti svojega kmeta ter povsod skrbi, da dobro proda čim več svojih pridelkov. V Švici namreč ne dobíš zajtrka brez surovega masla in tudi v Avstriji je splošno upeljan tako imenovani dunajski zajtrk z belo kavo, jajcem, medom in surovim maslom. Čeprav je v Avstriji vse znatno dražje in Avstrija te stvari mora celo uvažati, vendar dobíš tak zajtrk že za 1.10 šilinga. Medu najboljše kvalitete imamo pri nas mnogo preveč, da vsi čebelarji stokajo zaradi prenizkih cen, z izvozom jajc imamo največje težave in ne vemo, kam z mlečnimi izdelki, dunajski zajtrk pa po naših kavarnah pozna le gospoda. Za 50 para medu pri vsaki kavi bi že zadostovalo, da bi bilo pomagano našim čebelarjem, in če bi dodali beli kavi še malo surovega masla, bi bohinjski kmetje gotovo več ne stradali ob neprodanih skladiščnih sira.

Tudi pri drugih stvarih, ki jih smatrajo za malenkost, bi z umestnimi in skoraj neobčutljivimi odredbami lahko prav mnogo pomagali ubogemu kmetu, ki z obupom gleda v bodočnost.

Prijatelj kmeta.

Bohinj v nevarnosti

Lepota Bohinjskega jezera in njegove okolice slovi daleč preko mej naše ožje domovine. Zato je naša sveta dolžnost, da skušamo ohraniti ta nenadomestljivi in neprecenljivi del našega skupnega narodnega premoženja v njegovi neomadeževani naravni krasoti. Mogoče bo pa to le tedaj, če se zavzamemo upravn dravske banovine z vso odločnostjo, pa tudi s polnim razumevanjem za rešitev tega vprašanja. Za sedaj je nujno potreben regulacijski načrt in primeren stavbeni red za ta regulacijski načrt in primeren stavbeni red je pa tudi že skrajni čas in je marsikaj že zamujeno. Če se prodajne in stavne razmere razvijajo le še par let v smeri, ki smo jo opazovali v preteklem letu, če se uresniči le majhen del vseh stavbnih načrtov, ki so jih zasnovali v zadnjem času državljani, katerim nadomestje lastni žep in lastna udobnost v javne kulturne in socialne potrebe, tedaj v najkrajšem času Bohinja, tega bisera vseh naravnih spomenikov ne bo več.

En sam pogled, recimo s planine Vogar na okolič Bohinjskega jezera kaže, da ne pretiravam. Na zapadni strani jezera v Ukancih raste stavbe kakor gobe po jesenskem dežju. Prav kakor gobe brez vidnega reda. Pa tudi brez enotnega ali vsaj kraju primernega sloga. Za vsak lepši prostor se najde kmalu kupec in če je dotični kupec slučajno imovit tujec so za stavbo potrebne formalitete in čudovitim kratkem času rešene in okolič Bohinjskega jezera je za (po večini neprimerno) stavbo bogatejša. Na vzhodni strani jezera je slika približno ista. Po fužinskem polju so raztresene neprimerne stavbe brez reda. Če jih takole z vzvišenega mesta opazuješ, se ti zdi, da je nekdo prevažal z aeroplanom tod mimo hišice, pa je slučajno nekatere izgubil... Kaka kričeca disharmonija vlada med stavbami v Ukancih in na fužinskem polju in pa onimi v Stari Fužini. Tu v Stari Fužini krasen enoten domači slog, ki se čudovito prilaga krajevnim razmeram, tam pa stavbe, ki se jim pozna, da so zasnovane v kakem predmetstvu in čisto slučajno zašle v ta planinski raj...

Pa še druge zanimivosti lahko občuduje izletnik ob Bohinjskem jezeru. Tam na vzhodni obali jezera, kjer bi pač ne smela stati nobena stavba, ki bi zapirala pogled na jezero in na čudoviti venec jezera obkrožujočih gorskih grebenov, vidi ogromne betonske kopališke stavbe s stanovanji v prvem nadstropju, pomaknjene deloma že v jezero. Zanimivo bi bilo vedeti, kako da so dobili dotični zasebniki potrebna stavbna dovoljenja...

Navedem naj le še primer, ki naravnost vpije po potrebi regulacijskega načrta. Ob vzhodni obali jezera vodi od pamtiveka vsakemu dostopna pešpot po parcelah fužinskih kmetov. V zadnjem času je večina teh obalnih parcel prešla v last premožnih tujcev, morda tudi špekulantov. Na parce-

lah, ki so še last domačinov, pa stoji povečini napis: »Naprodaj!« Zanimivo je, da postavljajo ti novi kupci na kupljenih parcelah napise: »Privatna last«, kakor da bi te parcele poprej ne bile v privatni lasti. Nezaslišano pa je, da je letos srečni kupec take obalne parcele zagrabil edino pešpot od vzhodni obali jezera in pritrtil k ograji napis: »Prepovedana pot« in ker zgledi vlečejo, je našel ta srečni kupec kmalu posnemalca v prepovedi te edine poti, ki obstoja od pamtiveka in katere nikdar noben domačin nikomur ni zabranil. Tako postopanje pa presega pamet povprečnega človeka.

Ob vzhodni in zapadni obali Bohinjskega jezera je že nešteto parcel prodanih, kar še ni prodanih, so pa na prodaj. Kupujejo se v stavbne svrhe. Tudi Vzemna posojilnica, ki ima obširno ozemlje tik ob vzhodni obali jezera, menda svet že parcelira v stavbne svrhe. Lahko si torej mislimo, kakšna bo okolič Bohinjskega jezera v najkrajšem času, če takoj ne poseže vmes uprava dravske banovine s primernim regulacijskim načrtom in stavbnim redom.

Ljubitelj Bohinja.

Vam v veselje, a nam v čast

služi obleka iz naših tkanin, izdelana v našem ateljeju. Vabimo vas, da si našo izbiro ogledate. Ugajala vam bo.

JOS. ROJINA, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3

Naš domači marmor

Ljubljana, 21. oktobra.

O lepoti domačih marmorej javnost skoraj nima pojma in misli, da lepe vrste dobivamo vse iz inozemstva, v resnici se pa naši domači kamni tudi s svojo plemenito lepoto kosajo z najdražjimi in najloveljimi tujimi marmorji. V Ljubljani je že znan predvsem temni podpeški kamen, ki je iz njega tudi spomenik kralja Petra in več drugih plastičnih del, zlasti je pa z njim obloženih že polno sten po naših novih poslopih, kakor n. pr. veža nebotičnika in stopnišče ZTOI in dr. Malokdo ve, da je popolnoma črni marmor, ki je z njim obložen portal trgovine Samec na Mesnem trgu, z Drenovega griča pri Vrhniki, znano pa tudi ni, da so stene kavarne na nebo tičniku pokrite z žlahtno »kraško rožo«, ki jo lomimo sicer na naših tleh, vendar pa v inozemstvu. Še elegantnejši je temnejši kraški marmor, imamo pa tudi dosti belih in rumenkastih marmorej zlasti na Pohorju, ogromne množine pa na okolič Braču in Hvaru. Na Pohorju imamo bel marmor, ki tekmuje s slavnim marmorjem iz Carare, gotovo pa nič ne zaošča za odpronejšim marmorjem iz Lasa na Tirolskem, ki je pri nas splošno v rabi. Več modrorebe pisanih kamnov imamo od škofjeloškega Kamnitnika po Poljanski dolini in proti Kropi, a tudi dosti zelenih in rdečih marmorej imamo vedno na izbiro po kamnolomih naše domovine, da nam bi jih sploh ne bilo treba uvažati. Le s težavo bi drugje dobili tako apartno rjavkast marmor kakor je novomeški, ki je večkrat po barvi in risbi silno podoben polirani orehovi ali jesenovi korenini. O granitu ni treba niti govoriti, saj je Ljubljana tlakovana s pohorškim granitom, ki ga pa prav mnogo vidimo tudi obdelanega po pokopališčih.

V barvi nam je naš granit in naše najlepše marmorje predložilo v svojem bogato opremljenem albumu kamnoseško kiparsko podjetje F. Kunovar pri pokopališču Sv. Križa v Ljubljani. Črni, beli in črnoškofjeloški podpeški, a tudi novomeški škofjeloški in podgosto škofjeloški ter svetlozelenkasti kraški in modri beljaški marmor spoznamo razen črnoobelega pohorskega granita in barvah, a na 32 straneh tega sijajnega umetniškega albuma pa vidimo najrazličnejše moderne nagrobnike, ki dokazujejo, kako visoko smo tudi na tem polju umetnostne obrti in kiparstva. Predvsem moramo omeniti veličastne spomenike nesmrtnemu dr. Zerjavu, gasilskemu organizatorju Barletu, na grobišču lazaristov, na Turkov grobnici ter na grobovih družin Kalin, Batazeli, Tuk, Obradnovič, Ahlin, Golob, Zalaznik in Strojansk, ki spadajo med najpomembnejša dela naše plastike, občudovati moramo pa tudi arhitektonske prvotne preproste nagrobnike, ki odlikujejo najboljši okus ambicioznega podjetja.

A. U. Ennery: 202

Dve siroti

Roma

— Bolje bo, če poskusiva odnesti pete kako drugače... To cerkev poznam zelo dobro. Če se boste plazili mimo teh klopi, pridete na hodnik, ki vodi okrog glavnega oltarja k vhodu v zakristijo... Od tod pa pridete prav lahko skozi stranska vrata v ozko ulico za cerkvijo.

Vitez de Vaudrey je takoj ubogal zvestega slugo.

Plazeč se nekaj minut mimo klopi in stebrov, držečih stopnišče na prižnico, je srečno prispel na označeni hodnik.

Ubogi Picard je ostal sam; srce se mu je krčilo pri misli, da je zopet ločen od svojega gospoda.

Ni pa imel mnogo časa za razmišljanje, kajti ta čas se mu je približal Marest, ne da bi bil slišal njegove korake.

In policist je pokleknil povešene glave k Picardu kakor bi hotel moliti. Picard niti z očesom ni trenil. Njegove ustnice so začele šepetati vročo molitev.

Vendar je pa bilo Picardu jasno, da bo čakal Marest do ugodnega trenutka, da ga ogovori.

Sicer pa ti epal, da bi mogel iti,

in razmišljal je samo, kako bi zdržal ob policista, dokler ne bo vitez na varnem.

In začel je na videz še pobožneje moliti, vmes se je pa neprestano križal.

Pa tudi policist se je križal, kakor bi ga hotel posnemati.

Ta čas je pa Picard izračunal, koliko časa bo rabil vitez, da pride iz cerkve in uide policistom.

Potem je bila njegova druga skrb pogledati, kaj počneja Nikomed.

Mož je stal še vedno nepremično tam, kjer ga je bil Picard zagledal.

Šele tisti hip je krenil počasi na drugo stran cerkve.

— Dobro, je pomislil Picard, prihaja svojemu predstojniku na pomoč; če me še ni zanesljivo spoznal, se pa zdaj ne bom mogel več dolgo skrivati pred njegovo radovednostjo.

In v trdnem prepričanju, da na pobeg niti misliti ne more, je dobričina povsila glavo in začela znova moliti.

Kmalu se je lahko prepričal, da se glede Nikomedovih naklepov ni motil.

Policist se je približal klečečima in pokleknil k Picardu. Stari sluga je moral napeti vse sile, da je ostal miren.

Njegov položaj je postajal kritičen. Samo nekoliko umaknil se je prišlecu.

— Ne dajte se motiti, gospod Picard, — je zašepetal Nikomed. — Človek bi delal, da smo prišli v cerkev molit...

Pri tem je pa Nikomed s pogledom opozarjal Maresta.

Picardu je bilo zdaj jasno, da sta policista domenjena.

Sicer je pa izpregovoril tudi Marest, rekoč:

— Nisem pričakoval, da vas srečam v cerkvi, dragi Picard.

— Pobožen sem. — je zamrmral sluga.

— Mar ni moje mesto tu?

— Seveda je.

— No, zakaj se pa tako čudite?

— Da vas vidim tako preoblečene.

Picard na ta odgovor ni bil pripravljen. Bil je zelo presenečen in še bolj je povsila glavo.

— Človek mora imeti kaj bistre oči, da vas spozna v tej paradi. — je pripomnil Nikomed.

Sluga je čutil, da se je ujel; toda hotel je vsaj še malo zdržati policista, da bi prišel njegov gospod na varno.

In tako je odgovoril:

— Tudi če sem se preoblekel, ne more to škodovati moji molitvi...

— Res je...

— In če bi se mi zahotelo obleči jutri zopet drugo obleko, kaj bi bilo v tem nedostojnega?

— Prav nič...

— No torej, zakaj me pa vprašujete...

— Ker je prijetno pokramljati s poštenim in vrilim možem, globoko udamim svojima gospodarjema.

— Pa vendar niste dvomili o tem?

— Jaz?... Bog me obvaruj takega sumničarja... Prepričan sem...

— O čem? — ga je prebil Picard hitro.

— Da tako vneto služite svojima gospodarjema, da vam gotovo ni ostalo prikrito, kaj se je zgodilo z enim...

— Z gospodom policijskim ravnateljem?... je vprašal navihani sluga.

— Ne, z drugim.

A na drugi strani Picarda klečeči Marest je budno kobil na ušesa vsako besedico.

Ostal je miren kot vernik, ki je prišel v cerkev molit, v resnici je pa samo čakal, kdaj bo mogel poseči v pogovor.

In tako je porabil odgovor svojega agenta, da je dejal:

— Gromska strela, z vitezom de Vaudreyem!...

Potem se je pa ozrl na Nikomeda in pripomnil:

— Zdaj je napočil trenutek, da široko odprete oči, dragi Picard in ostrmiti, kot da ne veste, kaj se je zgodilo z vašim gospodom od kar je pobegnil iz Bastille.

Picardu je šlo na smeh.

Ker je pa hotel pridobiti čim več časa, je odgovoril:

— Vi se lahko šalite, gospod Marest; vendar bi pa morali dobro vedeti, da me lahko samo zbegate, če mi poveste, da je vitez izginil...

— Menda zato, ker je vaš duh že

zbežan, — je dejal policist; — saj ste tudi vi izginili iz svoje sobe v palači grofa de Linieres, kjer se že dolgo niste pokazali.

Tudi Nikomed je hotel imeti svoj delež na roganju, ki ga je tako navdušeno sopal na Picardovo glavo njegov predstojnik.

— Najbrž ste v zmedenosti oblekli tudi to obleko, ki nič kaj ne pristaja služabniku dobro znanega in zelo mogočnega gospoda, našega najvišjega predstojnika.

Picard je imel odgovor že pripravljen:

— Če gospodu grofu ni kaj prav, me lahko odpusti, zapodi!...

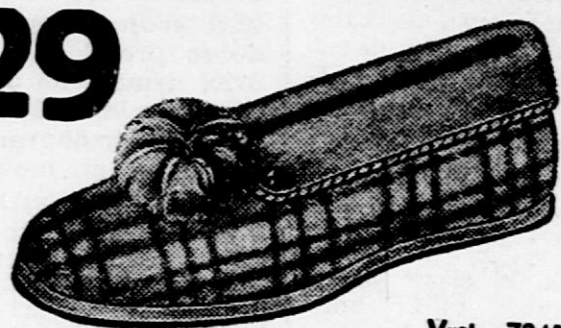
Kdor nosi gumijasto obutev Blata se ne boji ne dežja, ne snega, ne blata

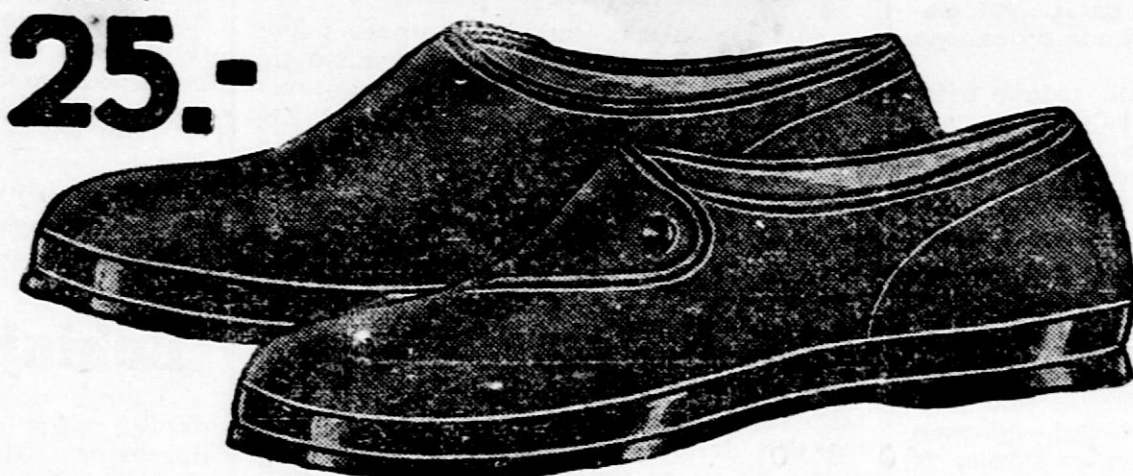
Vel. 27-34 Vrsta 9892-82
Za živahne dijake in učenke v dežju, snegu in blatu. Ni jih treba čistiti, operemo jih z vodo. Vel. 23-26 Din 59.—, ženski Din 99.—.

Vrsta 1865-00
V teh snežkah lahko hodite v najslabšem vremenu. Čevlje in noge boste ohranili popolnoma suhe. V njih nosite naše čevlje iz lastne za Din 49.—.

Vrsta 7045
MIKADO. Kadar ste doma in delate v kuhinji ter hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. — Otroške Din 25.—.

Vel. 27-34
25.—
NAŠE COPATE IZ SUKNA. Doma, na dvorišču in na polju boste najbolje opravili svoje delo v naših toplih copatah iz sukna z gumijastim podplatom. Izdelane so iz najboljšega volnenega sukna z znanim našim gumijastim podplatom. Tople so in neraztrgljive. Gumijasti podplat omogoča, da jih lahko nosite tudi po mokrem. Vel. 35-38 Din 29.—, vel. 39-46 Din 39.—.

Pravočasno si nabavite tople obutev za jesen in zimo! — Obiščite nas!

Vrsta 1845-54
Črni ali rjavi iz zameta, kombinirani z njem. Elegantni in udobni; za vsako nogo in vsak žep. Obujete jih lahko v snežke.

Vrsta 9817-61
Zdravje in drago usnjeno obutev Vam ohrani — jo najboljše naše galoše. Imeli boste vedno suhe noge in čisto stanovanje. Jamčimo za dobro kakovost.

Vrsta 2055
Udobni in elegantni čevlji iz toplega volnenega sukna z okrašenim robom iz krimerja. Za občutljive noge v zimskem času nenadomestljivi.

Vrsta 0167-00
Za delo na polju, pri gospodarstvu in pri gradbah najkoristnejši čevlji iz masnega usnja z gumijastim podplatom.

Vrsta 9897-82
Za dež in blato in za vsako opravilo, ki ga imate po mokrem terenu, Vam bodo najboljše služili gumijasti škornji, ki ne propuščajo vode.

Sortirana zimska jabolka

se dobijo

pri Kmetijski družbi v Ljubljani,
Novi trg št. 3

vedno v zalogi po zmernih cenah. Na željo se dostavlja jabolka tudi na dom.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Solnce in mraz

Vaša koža potrebuje nove hrane, ker se vam je pri solncu in kopanju poleti izsušila. Koža brez masčobe hitro ostari, postane nagrbčena, hrapava, razpokana, lišajeva.

Največji sovražniki lepe kože so: mraz, veter, megla in dež. Da se izognete tem masčevalcem lepote, uporabljajte URAN KREMO; tudi ako slučajno imate hrapavo, razpokano, nagubano in lišajevno kožo, vam krema URAN odstrani vse madeže. Mamice, negujte tudi ve svoje otročičke z URAN KREMO, ki je tudi za nežno kožo prvovrstna. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in drugih strokovnih trgovinah.

Cena velike škatle Din 12.—, male Din 5.—.

Zapomnite si besede:

»Lepota ima silno moč,
Da srce od srca ne more proč!«

10276

Neveste! Gospodinje!

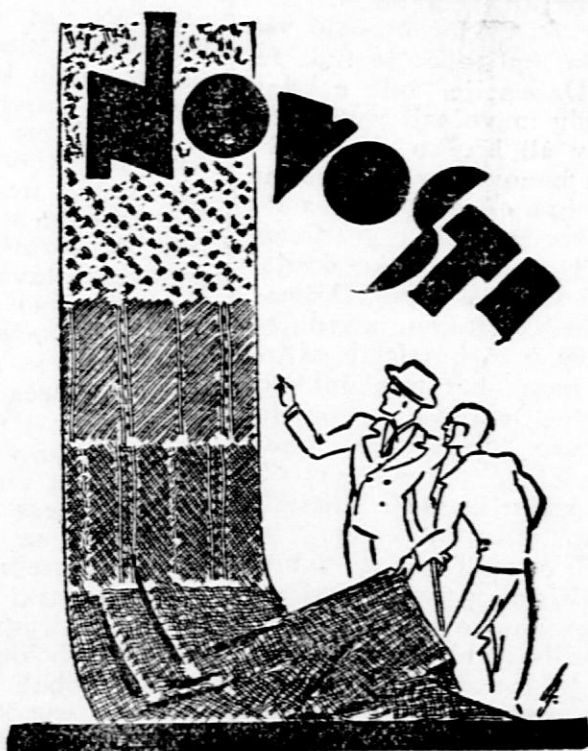
Najlepši okras vašega doma je perilo, zavese, posteljna pregrinja! Najfinejše in najtrpežnejše ga okrasite z vezanjem od trvdke

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(POLEG HOTELA ŠTRUKELJ)

Izdelujemo gumbnice, prebadamo šablone, predtiskamo čisto ženska ročna dela, imamo specijelni entel za obleke in volane, ažuriramo in entlamo.

Vsakdo že ve, da imamo največjo in najmodernejšo vezilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato vas tu najboljše oostrežemo

angleškega in češkega sukna!

BOGATA IZBIRA!

DO PREKLICA JEMLJMO V RACUN TUDI
VRSTNIH DENARNIH ZAVODOV.

A. & E. SKABERNĚ
LJUBLJANA

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke —
odgovarjamo Najmanjši oglas Din 5.—

DOPIŠOVANJE

INTELEKTUALNOG
GOSPODINA,

koli perfektno razgovara nje-
mački, trazi za prijatelja peša-
dijski oficir. — Ponude na
upravo »Slovenskega Naroda«
pod šifro: »Njemačka konver-
zacija 4107a.

MLAD GOSPOD

z dobro službo, želi znanja s sa-
mostojno gospodsko v starosti
od 18 do 25 let. Na premoženje
se ne ozira. — Ponude s pol-
nim naslovom je poslati na
upravo »Slov. Naroda« pod
»Prijateljstvo 4121c.

HIŠNI POSESTNIK

v Ljubljani želi znanja z gospo-
dično ali mlado vdovo z nekaj
premoženja. — Ponudbe pod
»50.000 4123c na upravo »Slov.
Naroda«.

STANOVANJE

250.— DIN MESEČNO
stanovanje dveh sob, kuhinje in
pritiklin — oddam takoj. —
Naslov v upravi »Slovenskega
Naroda«.

TRISOBNNO STANOVANJE
lepo, solčno, z verando in ko-
palnico ter vsem komfortom —
se odda s 1. novembrom v vili
na Dolenjski cesti št. 33 (pred
gostilno pri Plankarju). 4043

SLUŽBE

ZASTOPNIKE (-CE)
iščem — mestne in krajevne
— za obisk privatnih strank;
potrebna gotovina Din 500 do
1000. — Dnevni zaslužek za-
jamčen Din 100—150. — Naslov
v upravi »Slov. Naroda«. 4125

RAZNO

ZELJE la
varaždinsko nudi na vagone —
Štern, Vidovec pri Varaždinu. 4118

HALO! HALO!
SNEŽKE — GALOŠE
vam popravi najboljše strokovna
delavnica Brajkovič (preje
škof), Ljubljana, Igriška ulica
št. 10. 4124

Lepa obleka, večje šanse!

To velja povsod. Lepe
tkanine pri:

Z LENDER
Mestni trg 22

ZNAJTI SE JE TREBA
VTEM TEŽKEM ČASU
Mi nudimo vsakomur pri-
liko, da zasluži — kdor
noče delati. Uredite si
domačo pletarno, ker mi
damo vsakomur posla, a
kupimo gotovo plete-
no blago. Prejo za plete-
nje dobavljamo in pose-
oj honoriramo pletenje.
kar dokazujejo mnoge
zahvalnice ljudi, ki se
na ta način naši zapo-
slenja in zaslužka. Z za-
pajem zahtevajte brez-
plačne prospekte od t.
Domače pletarske indu-
strije Josip Tomažič, Ma-
ribor, Krekova 16.
55-1

RADIO-APARAT
4 cevni, zamenja za pisalni
stroj Komovc, Laze 42. 4120

Modna konfekcija
Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 14. 11/T

Kratkočasite se z vašo družino!

Izposodite si gramofon in plošče. Samo
par dinarjev je treba
žrtvovati:

„ŠLAGER“
Aleksandrova cesta 4,
prehod »Viktorije«

GOLAZ-EKSTRAKTI
pravi ogrski, v predvojni kva-
liteti, se zopet dobe po vseh
specerijskih in delikatesnih tr-
govinah. Komad za 6—8 oseb
Din 4.—. — Ekstrakt dr. z o.
z. Ljubljana, Gospodarskega ce-
sta 8/1. 69/L

IZBOREN KROMPIR
nudi najceneje Dolinšek, vele-
agentura, Celje. 4117

PO 50 PAR ENTLANJE
vezenje zaves, monogramov.
»Juljana«

Vošnjakova ulica (v bližini
Slamiča) in Sv. Petra c. 55.

PUH ZA PERNICE
la beli Din 230.—, sivi puh
Din 140.—, lepo perje po Din 25.—,
35.—, 56.—, 95.—, 180.— kg, puha-
ste odeje po naročilu najceneje
izvršuje RUDOLF SEVER,
Ljubljana, Marijin trg 2. 70/L

ZIMSKA JABOLKA

prodaja
Gospodarska
zveza
LJUBLJANA

GLASBA

KLAVIR
prodam za 2000 Din. — Vič,
Cesta na Brdo 139/L. 4116

GODBENA PIHALA
prodaja kavarna »Borogajc«, La-
greb, Hrambašičeva 50. 4102

KLAVIRJE, PIANINE
prvovrstnih inozemskih znamk,
ugodne cene; tudi na obroke in
hranilne knjižice. — Najceneje
popravila in uglašuje. — MU-
ZIKA, Sv. Petra cesta 40. 59/L

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bo-
senderfer, Steinway, Förster,
Petrof, Höpfl, Stigl original,
ki so nesporno najboljši! (Lah-
ka, precizna mehanika.) Pro-
daja jih izključno le sodni iz-
vedenec in bivši učitelj Glas-
bene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7,
Velikanska zaloga vseh glasbe-
nih instrumentov in strun

NEPREMIGINE

TRGOVSKI LOKAL
se odda s 1. novembrom v pa-
lači »Dunav« v Beethovnovi
ulici. Vsa pojasnila pri Sploš-
nem jugoslovenskem bančnem
društvu, podružnica Ljubljana,
palača »Dunav«. 4108

UGODNA PRILIKA!

Novo tristanovanjsko hišo blizu
mitnice na Celovški cesti pod
ugodnimi pogoji prodaja Reali-
teta pisarna GRAŠEK, Ljub-
ljana, Masarykova cesta št. 12.
4115

POSESTVO

pri Bledu prodaja Panger, Selo
št. 11, Bled. 4119

MALO HIŠICO

blizu Mirja, enodružinsko, s
štirim sobami in vsemi pritli-
klinami, brez dolga, zelo ugod-
no prodam. — Pismene ponud-
be na upravo »Slov. Naroda«
pod šifro »Hišica 4087c.

PRITLICNO HIŠO

s 3 sobami, kuhinjo, vežo, pod-
strešno sobo, kletjo, drvarnico,
vrt, sadonosnik, ob glavni cesti,
pet minut od postaje, prodam.
— Lastnik: M. Zebec, Poljčane.

4036

HIŠO V KRANJU

prodam ali zamenjam s hišo v
Ljubljani, oziroma okolici. —
Ponudbe na upravo »Slovenske-
ga Naroda« pod »Kranj 4130c.